

Výroční zpráva 2022

#udrzitelnostvknihovnach

#cestovani

Místa v nejbližším okolí, které stojí za to projt. Cesty bez cestování.
Přijďte si do knihovny pro lokální inspiraci a udržitelné objevitelské zážitky.

skip

SDRU_K

SUSTAINABLE GOALS

Čeiba

MINISTERSTVO KULTURY

Ministerstvo zemědělství

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR

OBSAH

ÚVOD	3
VZDĚLÁVACÍ AKCE, MEDIÁLNÍ, INFORMAČNÍ A KULTURNÍ AKTIVITY	5
Vzdělávací akce	5
Mediální aktivity	7
Informační a kulturní aktivity.....	11
Mezinárodní spolupráce	12
ČINNOST ODBORNÝCH ORGÁNŮ	13
Klub dětských knihoven.....	13
Klub lékařských knihoven.....	15
Zaměstnavatelská sekce	16
Klub tvořivých knihovníků	17
Sekce knihovníků – trenérů paměti.....	18
Sekce Bezbariérové knihovny	20
Sekce vzdělávání.....	22
Frankofonní klub.....	23
Sekce60+	24
Sekce veřejných knihoven	24
ČINNOST REGIONÁLNÍCH ORGANIZACÍ	27
Praha.....	27
Středočeský region.....	28
Jihočeský region.....	28
Plzeňský region.....	30
Drsný Sever.....	31
Liberecký region.....	32
Východočeský region.....	33
Region Velká Morava	35
Region Moravskoslezského a Olomouckého kraje.....	36
Karlovarský region.....	37
ZÁVĚREČNÉ PODĚKOVÁNÍ.....	39

ÚVOD

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP) i v roce 2022 zůstává největší oborovou profesní organizací knihovníků a informačních pracovníků v České republice. Zatímco v roce 2021 jsme měli registrováno 1 838 členů, v roce 2022 se počet našich členů zvýšil na 1 950 a v roce 2023 jistě překročíme hranici 2 000 členů. Regionem s největším počtem členů zůstává Velká Morava, druhým největším regionem je Praha a třetí místo obsadil region Moravskoslezského a Olomouckého kraje. Velký počet členů má také Východočeský, Jihočeský, Středočeský a Plzeňský region.

Rok 2022 byl pro SKIP především rokem volební valné hromady (dale VH), která se uskutečnila v Ostravě, Dolních Vítkovicích 7. června. Na 11. VH SKIP navázala 8. června mezinárodní konference Architektura knihoven, která se také uskutečnila v Dolní oblasti Vítkovic v hale Gong. VH SKIP se vedle významných osobností českého knihovnictví virtuálně zúčastnila prostřednictvím videozdravice také Barbara Lison, předsedkyně Mezinárodní federace knihovnických sdružení a institucí (International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA) a ředitelka Městské knihovny v Brémách (Stadtbibliothek Bremen). Musíme poděkovat sponzorům, díky kterým se naše valná hromada uskutečnila; šlo o společnosti Albertina icome Praha, Anopress, Ceiba, CoLibri, Cosmotron, EBSCO, EXON, INTEBO Šebek, KP-SYS, Lanius, Newton Media, ORIS PLUS, Palmknihy, ALBI, Team Library, R-Bit Technology, Tritius, SVOP a Virtuplex. Velké poděkování patří také Moravské zemské knihovně (dále MZK) za přípravu výstavy o architektuře knihoven (ta byla instalována přímo v místě konání valné hromady).

Tajemník SKIP Vít Richter (Národní knihovna ČR, dále NK ČR) v úvodu VH přednesl komentář ke zprávě o hospodaření a s předsedkyní dozorčí komise SKIP Danielou Divínovou (Masarykova veřejná knihovna Vsetín) navíc připravil podrobnou analýzu hospodaření SKIP za období let 2017–2021. SKIP ročně hospodaří s cca třemi miliony Kč, přičemž v posledních letech byla tato částka vlivem pandemie mírně nižší. Hlavními zdroji příjmů SKIP jsou přijaté členské příspěvky, dotace a projekty, přijaté dary, účastnické poplatky a prodej. Na základě analýzy byla formulována doporučení: je žádoucí nezvyšovat členské příspěvky, získávat vyšší finanční prostředky z pro-

Valná hromada SKIP

jektů, darů, spolupráce a z přebytků rozpočtu výkonného výboru SKIP umožnit financování dalších projektů regionů a odborných orgánů.

Vít Richter také představil a okomentoval zprávu o činnosti SKIP. Nejprve shrnul výsledky průzkumu mezi členy SKIP, který proběhl od 26. ledna do 13. března 2022 a zúčastnilo se ho 410 respondentů z řad individuálních a institucionálních členů. Obdobná anketa byla realizována už v roce 2010. Z loňských výsledků mj. vyplývá, že oproti roku 2010 nyní více oceňujeme SKIP jako zdroj informací, vzrostl rovněž význam SKIP jako platformy pro spolupráci knihoven a knihovníků/knihovnic a význam zastupování kolektivních zájmů; zlepšila se též nabídka vzdělávacích akcí a více se podílíme na řešení odborných problémů. Zvýšila se i spokojenost s činností SKIP; členům naopak více vadí nedostatečné motivování mladých k aktivitě ve SKIP a méně vadí stárnutí členské základny. V budoucnu by se SKIP měl ještě více soustředit na získávání nových členů, zlepšení PR a vzdělávání pracovníků/pracovnic knihoven.

Byl rovněž představen návrh programového prohlášení na období let 2022–2024, který je složen z pěti okruhů: benefity, ceny – soutěže, lobbying – spolupráce, marketing a projekty, vzdělávání. Součástí návrhu bylo mj. zhodnotit současný systém benefitů a vytvořit nový atraktivnější systém, snažit se o rozšiřování členské základny, podporovat členy SKIP k aktivnímu zapojení do spolkových aktivit (zaměřit se na regiony a odborné orgány s malým počtem členů), usilovat o vysokou společenskou prestiž profese, motivovat knihovny a jejich provozovatele ke zlepšení prostředí pro uživatele, prosazovat zájmy knihoven, jejich zaměstnanců a uživatelů, podílet se na novelizaci legislativy vztahující se ke knihovnám a podpořit spolupráci s paměťovými institucemi.

Valná hromada také zvolila výkonný výbor, dozorčí komisi a předsedu SKIP; tím se opět stal Roman Giebisch.

Součástí VH SKIP byl i společenský večer, kde byly uděleny Ceny českých knihovníků. V roce 2022 získali cenu – Halina Molinová (in memoriam), Jana Nejezchlebová (in memoriam), Šárka Kašpárková, Blanka Konvalinková, Jiřina Kostková, Zdeněk Matušík a Helga Turková.

Děkujeme všem kolegyním a kolegům z Knihovny města Ostravy (dále KMO) a primárně Miroslavě Sabelové (bývalé ředitelce KMO) za skvělou organizaci celého dvoudenního programu, dále Dolní oblasti Vítkovic, statutárnímu městu Ostrava, Moravskoslezskému kraji a všem, kteří se podíleli na přípravě akce a její organizaci na místě.

VZDĚLÁVACÍ AKCE, MEDIÁLNÍ, INFORMAČNÍ A KULTURNÍ AKTIVITY

Vzdělávací akce

SKIP se i v roce 2022 intenzivně věnoval vzdělávání. Získal dotaci Ministerstva kultury ČR (dále MK ČR) z programu Knihovna 21. století ve výši 535 000 Kč. Dotace byla určena na uspořádání 26 vzdělávacích akcí. Celkový rozpočet projektu byl 1 106 783 Kč. Pravidelný cyklus vzdělávacích akcí SKIP (odborné semináře, workshopy, exkurze, diskusní setkání, přednášky a další aktivity) proběhl v roce 2022 v rozsahu dle níže uvedeného seznamu. Akce byly určeny k celoživotnímu vzdělávání pracovníků knihoven všech typů. Specifickou část projektu tvořily akce z oblasti práce veřejných knihoven s dětmi. Jejich cílem bylo jednak zvýšení úrovně kvalifikace knihovníků v oblasti výchovy ke čtenářství a práce s dětmi (vzdělávací akce), jednak propagace čtenářství a knihoven mezi dětmi a mládeží, rozšíření a prohloubení literární a informační výchovy této cílové skupiny i získávání nových uživatelů (akce určené veřejnosti).

Mezinárodní konference Architektura knihoven

Rozvoj manažerských kompetencí

Hrátky s pamětí – celostátní seminář pro knihovníky – trenéry paměti

Hry bez hranic aneb Knihovnice dětem

Chceme dětem číst XIV.

(Nejen) dětský knihovník a dětský uživatel

Francouzsky psaná literatura 2020-2021

Nekoktám, čtu!

Noc s Andersenem

Současná literatura pro děti XI.

Poezie, která baví

Jak propagovat knihovnu a její služby

Vzdělávání knihovníků Klubka SKIP 10

Psychohygiena – jak pečovat o duševní zdraví

Co venkovské knihovny umějí a mohou XVIII

Válka nemá zelenou

Města a obce Drsného Severu čtou

Knihovníci sobě!

Literární Šumava – Buquoyské Novohradsko

Malé podzimní setkání knihovníků ve Stachách

Synergie gramotnosti informační...

OKnA (O Knihovnických Aktivitách)

VIII. workshop pro metodiky

Akcí se zúčastnilo cca 900 knihovníků různých specializací z knihoven všech typů, v některých dílčích projektech pak také čtenáři a uživatelé knihoven, jež lze počítat v řádech desetitisíců. Největší akcí knihoven v ČR byla i v r. 2022 Noc s Andersenem. Velmi úspěšné však byly i ostatní akce – např. seminář „Co venkovské knihovny umějí a mohou“ s účastí nejen knihovníků, ale také starostů českých obcí, a i akce další.

Nejvýznamnější akcí byla již zmíněná mezinárodní konference Architektura knihoven. Moderoval ji předseda SKIP Roman Giebisch a záštitu nad ní převzal ministr kultury Martin Baxa. První příspěvek přednesla Karin Veselá, vedoucí Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

Představila v něm projekt tzv. Černé kostky, který již výrazně postoupil. Po Karin Veselé mikrofon převzala Amandine Jacquet z Francie, která dříve pracovala jako knihovnice a nyní působí jako školitelka a konzultantka v oblasti knihovnictví. Svou prezentaci nazvala Libraries and Sustainability: We Can Do It! (Knihovny a udržitelnost: To zvládneme!). Dále pokračovala Anna Zagórska z polského Institutu knihy s přednáškou Polish public libraries – past and future captured in architecture (Polské veřejné knihovny – minulost a budoucnost zachycená v architektuře).

Pilar Martinez, ředitelka Veřejné knihovny v Edmontonu, v předem natočeném videopříspěvku představila proces rekonstrukce budovy Knihovny Stanleyho A. Milnera, která byla v roce 2021 oceněna i cenou IFLA Zelená knihovna (IFLA Green Library Award). Marian Morgan-Bindon, předsedkyně sekce IFLA Budovy a vybavení knihoven (Library Buildings and Equipment Section), pro konferenci rovněž připravila videopříspěvek. Ten byl zaměřen právě na představení uvedené odborné sekce, která propojuje knihovníky a architekty.

Zuzana Hájková, náměstkyně pro knihovnické služby v Jihočeské vědecké knihovně v Českých Budějovicích (dále JVK), přiblížila přípravu a realizaci přístavby této knihovny. Architekt Jan Lapčík, mimochodem též autor loga SKIP, se ve svém vystoupení věnoval areálu obecního úřadu Ostrožská Nová Ves. Radana Kodetová, ředitelka Krajské knihovny v Pardubicích, ve svém příspěvku přiblížila genezi Knihovního centra u Vokolků na Příhrádce. Petr Lešek ze studia Projektil Architekti své vystoupení nazval Udržitelnost u veřejných budov se zaměřením na knihovny. Jan Červinka, ředitel Městské knihovny (dále MěK) Nymburk, se ve své přednášce věnoval problematice přeměn (konverzí) původních průmyslových objektů pro potřeby kulturních organizací, mj. knihoven. Konference měla velký ohlas a patřila k nejúspěšnějším akcím roku. O dalších vzdělávacích aktivitách blíže v následujících oddílech této zprávy.

SKIP patří k největším poskytovatelům celoživotního vzdělávání pro knihovníky v ČR. Tato činnost může být však v takové kvantitě i kvalitě vykonávána pouze s finanční podporou MK ČR, za kterou tímto děkujeme.i

Mediální aktivity

SKIP se v roce 2022 podílel na propagaci řady celostátních kampaní. Hledal partnery svých aktivit i v komerční sféře – naše projekty podpořily firmy Albatros, MINDOK, ALBI, TRITON, CREW, CEIBA ad. Děkujeme jim za to!

V roce 2022 byla vyhlášena a podvanácté předána cena SKIP v kategorii Městská knihovna roku. Vítězkou se stala Městská knihovna Frýdek-Místek z Moravskoslezského kraje. Na druhém místě se umístila Městská knihovna Valašské Meziříčí ze Zlínského kraje, na třetím místě Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice z Plzeňského kraje. Výsledky soutěže byly slavnostně vyhlášeny 4. října 2022 v Zrcadlové kapli Klementina u příležitosti udělování cen MK ČR Knihovna roku.

V rámci slavnostního ceremoniálu bylo předáno i ocenění MARK 2022. Toto ocenění uděluje SKIP na podporu a k motivaci mladých pracovníků knihoven. Jejím prostřednictvím jsou oceňováni studenti oboru a mladí pracovníci knihoven do 35 let. V roce 2022 se nositelkou ocenění MARK stala Mgr. Michaela Mrázová z Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě (dále MSVK) a Ústavu bohemistiky a knihovnictví Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě. Cena jí byla udělena za aktivní propagaci nových trendů a modernizaci oboru s podporou STEM vzdělávání, trvalé úsilí zatraktivnit knihovnictví jako obor pro mladé a za reprezentaci českých knihoven a knihovníků na kongresu IFLA 2022, který proběhl v irském Dublinu. Aktivně se také věnuje mediálnímu vzdělávání, poskytuje knihovníkům a pedagogům metodickou podporu při využívání výukových robotů a 3D tiskáren; podílí se na přípravách novostavby MSVK v Ostravě. Ve spolupráci s dalšími kolegy v době nominace také připravovala vznik nové sekce SKIP pro mladé knihovníky; ta již byla – pod názvem Mladý SKIP – ustavena.

Cenu MARK 2022 získala Michaela Mrázová

Cenu českých knihovníků zde převzala také Mgr. Barbora Čížinská (ředitelka Knihovny města Hradce Králové, dále KMHK) za obdivuhodné nasazení, s nímž se věnuje realizaci projektu SKIP S knížkou do života (Bookstart).

V roce 2022 SKIP zorganizoval již třináctý ročník celostátní kampaně Březen – měsíc čtenářů. Každý ročník této kampaně má určité tematické zaměření a nebylo tomu jinak ani loni. Pro loňský rok si české knihovny zvolily společné téma, jímž se chtěly obracet k veřejnosti. Tímto tématem byla udržitelnost; březnová kampaň knihoven tedy nesla název Udržitelnost v knihovnách. Naším cílem je zdůrazňovat a podporovat cíle udržitelného rozvoje, jako jsou partnerství, vzdělávání, tradice, budování občanské společnosti, podpora komunit nebo ochrana přírodních zdrojů. Podstatnou součástí jsou samozřejmě i ekologická témata a šetrné užívání věcí v podobě jejich sdíleného nebo opakovaného užívání (reusing). Všechna tato témata mohou knihovny snadno a dobře rozvinout ve své programové nabídce. Proto po celý rok nabízely nejrůznější akce a po-

Cenu za informační počin získala Národní knihovna ČR

Nositelkou Ceny českých knihovníků se stala Barbora Čížinská, ředitelka Knihovny města Hradec Králové

Titulem Knihovna roku 2022 se pyšní dolnochaberská knihovna

Městskou knihovnou roku 2022 se stala frýdecko-míšecká knihovna

#udržitelnostvknihovnách

skip

SDRU_K

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

řady, přednášky, vzdělávací kurzy nebo výtvarné dílny pro děti i dospělé. I knihovna samy se snaží být udržitelné a přispět tak k budování udržitelné společnosti, podílet se na udržitelném životě. Významnou aktivitou v rámci březnové kampaně byla tradiční soutěž Čtenář roku, v níž jsou oceňováni nejlepší čtenáři. V průběhu března 2022 byli vybráni tentokrát nejvěrnější čtenáři nejen jednotlivých knihoven, ale také všech krajů. Celostátním vítězem se stala paní Jana Fuhrmanová, která je čtenářkou Městské knihovny v Šumperku více než 55 let. Do knihovny chodí pravidelně, neumí si bez ní svůj život představit. V loňském roce si zapůjčila 3309 knih, časopisů a dalších dokumentů (včetně prolongací), tj. bez periodik, prezenčních výpůjček a prolongací úctyhodných 943 dokumentů.

Další kampaní organizovanou SKIP byl i v loňském roce Týden knihoven. K oběma kampaním SKIP v loňském roce také připravil a distribuoval do knihoven plakáty na jejich podporu.

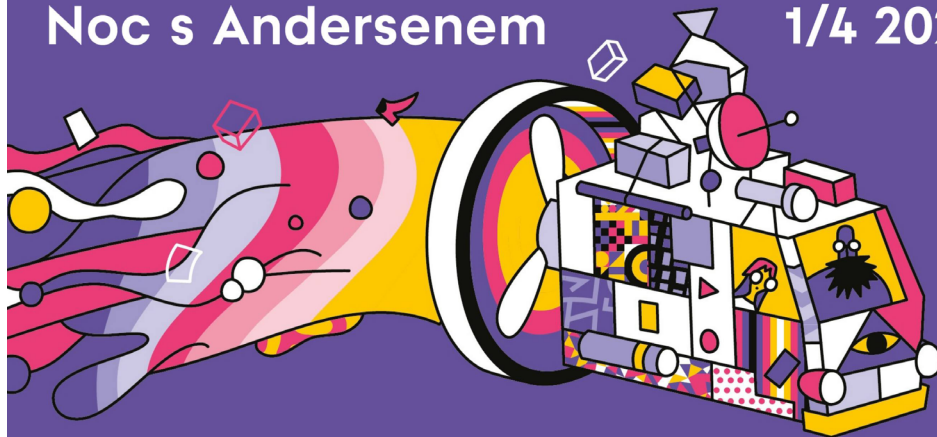

Bulletin SKIP vychází od roku 1992, v roce 2022 byl tedy vydáván již 31. ročník časopisu. Přinášel opět aktuální informace o českém knihovnictví, např. o trendech v knihovnách, novinkách v legislativě, koncepcích a metodikách, o rekonstrukci a výstavbě knihoven či o významných osobnostech oboru. Podstatnou měrou informoval o činnosti SKIP, realizované prostřednictvím ústředních a odborných orgánů, regionálních organizací i konkrétních členů, a také o tom, jak se do ní, především prostřednictvím celostátních projektů zapojují knihovny po celé republice. Přinesl také důležité informace ze zahraničních knihovnických organizací, zejména z IFLA a EBLIDA, čímž přispěl k transferu znalostí ze zahraničních knihoven do českého prostředí. V časopise nechyběla ani informace o společenských setkáních členů SKIP. SKIP tak i díky svému časopisu spojoval lidi působící v oblasti knihovnictví, vytvářel podmínky pro získávání nových kontaktů a zlepšování vzájemné komunikace i pro komunikaci se zřizovateli knihoven, veřejnou správou, médií a dalšími partnery. Od roku 2017 je k vydávání běžných čísel využíván redakční a publikační systém Drupal a časopis je dostupný na adrese <https://bulletinskip.skipcr.cz/>. Od roku 2018 je díky digitalizaci svého archivu časopis online dostupný v úplnosti. To zvyšuje jeho využitelnost při celoživotním vzdělávání knihovníků a při rozvoji odborných činností realizovaných v knihovnách. Roli Bulletinu SKIP jako platformy pro sdílení poznatků mezi knihovníky posiluje i přítomnost bohaté fotodokumentace.

Noc s Andersenem

1/4 2022

Bruntál

Loket

Jaroměř

Ostrava

Sezemice

Tábor

Informační a kulturní aktivity

Největší akcí SKIP byla opět bezpochyby Noc s Andersenem (dále NsA), což je i mediálně nejznámější aktivita knihoven v ČR. Velké díky patří organizátorům z Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana v Uherském Hradišti, především Hance Hanáčkové a jejím kolegyním. Oceňujeme

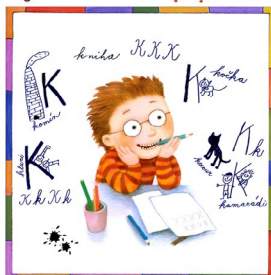
každoroční velké přípravy, se kterými souvisel také obsáhlý miniseriál o historii a původních myšlenkách NsA, který si mohli přečíst knihovníci a knihovnice v konferenci Andersen i na sociálních sítích. Vzhledem k tomu, že do knihoven přichází mnoho nových kolegyní a kolegů, kterým některé cíle a myšlenky projektu nejsou přesně známy, je toto připomenutí důležitým krokem k jejich společnému sdílení. V NsA totiž nejde jen o spaní v knihovně a hraní her, ale především o společné čtení a sdílení zážitků souvisejících s četbou. Knihovny mohou třeba také zasadit v obci stromy „Pohádkovnický Andersenovy“, poslat pohlednici představitelům svého města, ale i státníkům a významným osobnostem ČR, mohou si pozvat zajímavého hosta z radnice nebo divadla, spisovatele či výtvarníka; je zajímavé se spojit s jinou knihovnou či školou, třeba právě v online formě atd. Více o NsA 2022, jíž se opět účastnilo více než 120 000 dětí a dospělých v řadě zemích světa, se dočtete zde: <http://www.nocsandersenem.cz/data/ke-stazeni/2022/NsA-2022-statistika.pdf>.

Zmínit je třeba další dva rozsáhlé celostátní projekty SKIP, které získávají stále větší popularitu mezi knihovnami, ale také školami, představiteli veřejné správy i obyvateli ČR. Prvním je Knížka pro prvňáčka.

V roce 2022 bylo vydáno a do více než 550 knihoven distribuováno 55 000 kusů knížek v rámci projektu Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka. Ve školním roce 2021/2022 to byla kniha spisovatelky Kláry Smolíkové a fotografa Petra Václavka Dubánek a tajný vzkaz.

Druhým je projekt S knížkou do života (Bookstart). Do tohoto projektu, jehož 5. ročník proběhl v loňském roce, bylo zapojeno téměř 300 knihoven, distribuovány motivační sady s knihami

Už jsem čtenář – knížka pro prvňáčka

pro cca 20 000 dětí/rodin a uspořádány stovky akcí k podpoře čtenářské pregramotnosti nejmladších klientů knihoven. Projekt probíhá pod záštitou ministra kultury ČR, byl jako každoročně podpořen metodickou publikací, několika vzdělávacími akcemi pro knihovny, webovými stránkami, kanálem na YouTube atd. Pokračovalo se v práci na zpřístupnění sad pro rodiny se specifickými potřebami, tentokrát zpracováním metodiky pro neslyšící rodiče. Probíhala příprava nových textů pro děti obou věkových kategorií. Projekt získal v r. 2022 rovněž finanční podporu několika krajů (Královéhradecký, Moravskoslezský, Středočeský) a o podpoře dalších krajů se intenzivně jedná. O tom, jak projekt probíhá, je odborná veřejnost pravidelně informována v médiích. Více na webu projektu: <https://www.sknizkoudozivota.cz/>
Informace o dalších aktivitách jsou uvedeny v následujících odstavcích věnovaných činnosti jednotlivých sekcí, klubů a regionálních organizací SKIP.

Mezinárodní spolupráce

I v roce 2022 probíhala rozsáhlá mezinárodní spolupráce SKIP. Lenka Prucková se ve dnech 25.-29. 7. 2022 účastnila 87. světového kongresu IFLA v Dublinu, navštívila aktivity sekce Veřejné knihovny, jejímž je členem, osobně se podílela na workshopu věnovaném aktualizaci Manifestu IFLA UNESCO pro veřejné knihovny a účastnila se i dalších přednášek a workshopů. Měla také možnost navštívit Knihovnu města Dublinu a 3 knihovny v Belfastu – Linen Hall, městskou knihovnu a univerzitní knihovnu. O své poznatky a dění v Dublinu se dělila s ostatními členy SKIP formou okamžitých e-mailů v konferenci SKIP. Článek o její cestě lze nalézt v Bulletinu SKIP; nabízí také přednášky o IFLA, o kongresu a o aktualizovaném MANIFESTU IFLA jako jeden z bodů pravidelného vzdělávání pro ostatní knihovny.

Lenka Maixnerová (předsedkyně regionální organizace Praha) se zúčastnila ve dnech 14.-18. 6. 2022 výročního zasedání a konference EBLIDA/NAPLE v Athénách v Řecku, kde byl schválen strategický plán EBLIDA na léta 2022-2025 a deklarována spolupráce tří evropských organizací: EBLIDA, NAPLE a PUBLIC LIBRARIES 2030. Dále se zúčastnila pracovního online jednání zástupců knihoven a knihovnických spolků z různých evropských států s představiteli Rady EU – Cultural Affairs Committee ohledně možné spolupráce knihovnického sektoru s tímto výborem na tvorbě strategických dokumentů, které měly vzniknout během českého předsednictví v Radě EU. V rámci konference navštívila Řeckou národní knihovnu. Osobní účast na každoročním výročním zasedání a konferenci EBLIDA je důležitá vzhledem k možnostem osobních setkání s dalšími členy EBLIDA (Bureau of Library, Information and Documentation Associations), jehož je SKIP členem. Článek o konferenci byl uveřejněn v Bulletinu SKIP, viz <https://bulletinskip.skipc.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-3/30-vyrocní-zasedani-rady-eblida-spolecna>

Další bilaterální spolupráce probíhala loni zejména se slovenskými, německými a francouzskými knihovnami. Tříletý projekt partnerství českých a německých knihoven (2022-2025) garantuje za českou stranu Sdružení knihoven (dále SDRUK), SKIP se však na společných aktivitách významně podílí. O česko-francouzské spolupráci více v oddílu Frankofonní klub.

ČINNOST ODBORNÝCH ORGÁNŮ

Klub dětských knihoven

Na jaře tohoto roku byla zvolena nová předsedkyně KDK, stala se jí Marika Zadembská z Knihovny Třinec, která už několik let také vede regionální Klubko KDK (dále jen Klubko) Moravskoslezského a Olomouckého kraje. Tajemnicí zůstává Kateřina Pechová, ředitelka Městské knihovny Dobříš a předsedkyně regionálního Klubka Příbramsko. Nová předsedkyně si stanovila za cíl aktivizovat ty regiony, kde Klubka nejsou příliš činná a členské základny jsou malé, a podpořit dobře fungující regiony. Zároveň si za jeden z nelehkých cílů předsevzala opustit projekty a aktivity, jejichž zlatá éra už pominula a v současné době jen „přežívají“ s malým počtem knihoven a účastníků, a dát prostor novým nápadům a iniciativám, novým trendům v dětském čtenářství.

Velmi úspěšnou akcí je dlouhodobě soutěžní přehlídka OKnA – O Knihovnických Aktivitách, kterou v roce 2022 hostila Krajská vědecká knihovna v Liberci (dále KV Kli). „Příroda potřebuje i tebe“ bylo hlavní téma, které knihovníci zpracovali v programech a lekcích pro I. stupeň základních škol (ZŠ). Hlavní cenu si odnesla Kateřina Kovalová z hostující knihovny. Více o přehlídce se můžete dočíst zde: <https://www.kvkli.cz/akce/id:43819/okna-2022> O její úspěšnosti svědčí především velké množství knihovnic a knihovníků z celé ČR, kteří přijíždějí jako diváci. Sdílení zkušeností a pohled odborné poroty je pro všechny přínosný a důležitý. Cílem aktivity je zvyšování úrovně programů, které knihovny připravují a nabízejí školám, a zdůraznění významu reflexe současných témat a rámcových vzdělávacích programů škol (dále RVP).

OKnA – Knihovna Dobříš

V roce 2022 byl po delší pauze vyhlášen další ročník projektu Kde končí svět, který stanovil pro následující rok zajímavé téma reflektující současné dění ve světě a nese název „Hledání dobrých zpráv“. Počet knihoven zapojených v tomto projektu, bohužel, každoročně klesá, KDK se proto pokusí jej podpořit v regionálních Klubkách a také popularizovat slavnostní vyhlášení a pasování na rytíře Řádu krásného slova, které se v prvních ročnících konalo na Pražském hradě za účasti a pod záštitou první dámy, viz <https://www.skipcr.cz/projekty/kde-konci-svet>

Velmi dobrá spolupráce se rozvinula mezi KDK a Národním pedagogickým muzeem a knihovnou J. A. Komenského v Praze (dále NPMK), konkrétně zejména s Editou Vaníčkovou – Makosovou, vedoucí odboru Pedagogické knihovny, Centra pro školní knihovny. Knihovna každoročně vyhlašuje anketu Kniha dětského srdce, Cenu V. F. Suka – <https://www.npmk.cz/knihovna/sukova-knihovna/suk-ctemevsichni> Anketa si klade za cíl zjistit, které knihy minulý rok děti nejvíce zajaly, ocenit hodnotná literární díla vydaná v daném roce pro děti a mládež a mimořádné počiny školních knihoven. Cena upozorňuje pedagogickou a ostatní veřejnost na nové tituly v této oblasti literatury a zároveň odráží čtenářské preference dětí. Děti hlasují pro knihu, kterou v daném roce přečetly, bez ohledu na rok vydání knihy. Právě s hlasováním dětí významně pomáhají knihovny sdružené v KDK.

Velký otazník se momentálně vznáší nad projektem Kamarádka knihovna. Jedná se o soutěž o nejlepší knihovnu pro děti, resp. oddělení pro děti ve veřejné knihovně, která má za sebou již 8. ročníků. Počet přihlášených a zapojených knihoven každoročně klesá. Poslední setkání „mozkového trustu“, což je setkání předsedů Klubek jednotlivých regionů a garantů projektů KDK, se shodlo na tom, že v roce 2023 bude vyhlášen 9. ročník, ale pokud se nepřihlásí alespoň 70 knihoven, nebude se v soutěži dále pokračovat.

Velmi oblíbené a rozšířené jsou mezi knihovnami projekty slavnostního Pasování prvňáčků na čtenáře, které má dlouholetou tradici, a také benjamínek, projekt S knížkou do života (Bookstart) – viz výše. Oba projekty, na nichž se KDK významně podílí, jsou provázané a vyžadují spolupráci se zřizovateli knihoven, což se již ve stovkách knihoven daří.

Po covidové pauze se Klubka v regionech opět vrátila ke své pravidelné činnosti, setkávají se několikrát ročně, věnují se sdílení dobré praxe a vzdělávání knihovníků pro děti a mladé. Největší základnu má Klubko regionu Moravskoslezského a Olomouckého kraje, které se svými 80 registrovanými členy patří k neaktivnějším v ČR. Pravidelně se také scházejí Klubka Velké Moravy, Východních Čech, Liberecka, Středních Čech, Příbramska a Drsného Severu. V regionech, kde Klubka tato aktivně nefungují, je třeba najít knihovníka/knihovnici, kteří budou ochotni věnovat Klubku čas a energii. KDK těmto lidem nabízí podporu do začátků. Více o činnostech KDK jednotlivých regionů se můžete dočíst na stránkách <https://www.knihovnadobris.cz/kdk-skip/skip-dokumenty/>

Klub lékařských knihoven

Klub lékařských knihoven SKIP byl založen v roce 2009. Hlavními iniciátorkami byly tehdejší vedoucí regionálních lékařských knihoven Fakultní nemocnice sv. Anny v Brně (Jihomoravský kraj), Krajské nemocnice T. Bati ve Zlíně (Zlínský kraj), Krajské nemocnice Liberec (Liberecký kraj) a Národní lékařské knihovny (dále NLK). Počet členů klubu se v roce 2022 ustálil na 24. V roce 2023 připravuje KLK cílené oslovení všech knihovníků působících ve zdravotnických knihovnách s výzvou k zapojení do činnosti SKIP a KLK.

K odborným a spolkovým aktivitám NLK patří aktivní skupina REGLEK (Konzultační skupina pro rozvoj regionálních center zdravotnických knihoven v ČR) a propojením činností obou iniciativ se daří zachovávat i činnost KLK. Hlavní cíle KLK zůstávají identické s rokem 2009: podporovat a rozvíjet komunikační cesty pro vzájemnou odbornou a profesní informovanost, organizovat tréninky a vzdělávací aktivity za účelem prohlubování profesní mobility lékařských knihovníků a nacházet praktické cesty pro rozšiřování spolupráce s jinými veřejnými knihovnami nebo subjekty. Vlivem covidové epidemie v uplynulých letech bylo nutno změnit formy komunikace, a tak se snížil počet klasických akcí, včetně živého setkávání. V červnu 2022 se podařilo v Praze zorganizovat celostátní setkání 20 zástupců poradní skupiny REGLEK, kteří se mj. shodli na pokračování programových cílů KLK, k nimž patří především účast a podpora sebevzdělávání v oboru a rozšiřování působnosti informačního vzdělávání vlastních uživatelů, především v oblasti zdravotnického školství.

Pro vzdělávací aktivity Klubu jsou volena specifická témata s ohledem na medicínskou a zdravotnickou problematiku, v posledních letech jsou rozšířena o studium zdraví člověka a zdravotní gramotnost občanů. V roce 2022 se také podařilo realizovat e-learningový kurz, na kterém se KLK účastnil jako spoluorganizátor. Kurz Zdravotní gramotnost 2022: Jak lépe posoudit pravdivost informací o zdraví a nemoci probíhal ve dnech 5.-23. 9. 2022 a uskutečnil se za finanční podpory MK ČR (VISK 2) a KLK. Vznikl ve spolupráci NLK s Institutem postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, 1. lékařskou fakultou Univerzity Karlovy a expertů z oboru sociálního lékařství. Kurz dokončilo 51 účastníků z původně přihlášených 76. Mezi účastníky kurzu byli knihovníci z vysokoškolských knihoven, fakultních nemocnic, specializovaných zdravotnických institucí, vědeckých knihoven a také krajských a městských veřejných knihoven. V souvislosti s rozšiřováním tématu mediální a informační gramotnosti v knihovnách lze zaznamenat vzrůstající zájem o problematiku validních zdravotnických informací.

Činnost Klubu byla také prezentována na mezinárodní konferenci QQML 2022, kde za virtuální účasti byl přednesen příspěvek Bouzková H., Lesenková E., Jarolímková A. a Kříž, F.: Librarians' Role in Health Literacy Support in the Czech Republic.

Zaměstnanecká sekce

Jednou z klíčových rolí SKIP je podporovat vzdělávání pracovníků knihoven. Zásadní úlohu a odpovědnost za úspěšnou činnost knihovny nesou ředitelé a vedoucí zaměstnanci na všech stupních řízení. Zaměstnavatelská sekce SKIP je prostorem, který slouží především managementu knihoven všech velikostí ke sdílení a řešení společných otázek, se kterými se setkávají ve své manažerské praxi. Při řízení knihovny je nezbytné orientovat se v legislativě, ekonomických a personálních procesech, stejně jako v dalších manažerských činnostech, a zasazovat je do vzájemných souvislostí. Vnější prostředí mající vliv na činnost knihoven se neustále vyvíjí, stejně jako je přirozená personální obměna v knihovnách. Proto je důležité poskytovat průběžně metodickou podporu a vzdělávání začínajícím i zkušeným manažerům.

V roce 2022 byl připraven ve spolupráci s NK ČR seminář Rozvoj manažerských kompetencí, který proběhl se stejným obsahem v Brně v Knihovně Jiřího Mahena, dále KJM (11.4.-12.4.) a v Praze v NK ČR (19.4.-20.4.). Navazoval na publikaci vydanou NK ČR: Jak řídit knihovnu. Seminář si kladl za cíl prostřednictvím zkušených lektorů (autorů publikace) přiblížit a blíže vysvětlit oblasti nejzásadnější pro úspěšné řízení knihovny. Konal se s finanční podporou MK ČR a spoluúčastí SKIP, pro účastníky byl tedy bezplatný. Věnoval se tématům: stáváte se ředitelem knihovny, centrální služby knihoven, legislativa a knihovny, dotační příležitosti, veřejná knihovna a knihovnické služby, statistika, budovy a vybavení knihoven, spisová služba, řízení lidských zdrojů, ekonomické řízení, hospodaření s majetkem, řízení knihovny, výběrová řízení.

Na základě zpětné vazby od účastníků a pro velký zájem o vybraná témata byl připraven prohlubující seminář z cyklu Rozvoj manažerských kompetencí, zaměřený tentokrát na problematiku elektronické spisové služby a archivních povinností knihoven. Přednášející byli odborníci z Moravského zemského archivu a Národního archivu. Podrobně se věnovali tématům: legislativa ve vztahu k archivnictví a spisové službě – spisová služba, povinnost vést spisovou službu, elektronická spisová služba, nutnost evidence dokumentů – provozní administrativa, dokumenty z knihovnické praxe, pravidla evidence došlé a odchozí pošty, skartační řízení (lhůty, znaky), spisový a skartační plán, kontrola archivů. Podrobnější vhled do problematiky personálního managementu a problematiku profesního vzdělávání lektorsky zajistili Mgr. R. Ščerba (NK ČR) a Mgr. A. Dilhofová (MZK). Seminář se opět konal v Brně v KJM ve dnech 11.10.-12.10. a v Praze v NK ČR ve dnech 13.10.-14.10. Ze všech seminářů byl pořízen záznam, který byl účastníkům zpřístupněn na YouTube. Celkem se obou seminářů zúčastnilo 126 osob a program zajistilo celkem 10 přednášejících a moderátorů.

Užitečnou platformou pro sdělování aktuálních informací členům sekce je elektronická konference Zaměstnavatel. Pro knihovny jako zaměstnavatele je také důležité členství SKIP v Unii zaměstnavatelský svazů (dále UZS). Prostřednictvím UZS mají knihovny možnost připomínkovat řadu připravovaných legislativních dokumentů, aktivně vstupovat do jednání tripartity, předkládat k projednání na půdě MK ČR témata, která se přímo dotýkají knihoven jako zaměstnavatelů.

Klub tvořivých knihovníků

V roce 2022 KTK dosáhl počtu 56 členů. Konalo se velké množství akcí pořádaných jak centrálně díky vedení KTK, tak i lokálně díky členkám v různých knihovnách a regionech. Díky místopředsedkyním – paní Martině Kožíšek Ouřadové z Knihovny města Plzně (dále KMP) a paní Magdaléně Kupkové z MĚK v Jihlavě – se dařilo tyto aktivity zveřejňovat a archivovat na webu KTK, ve fotogalerii KTK na Google i na Facebooku.

Po pandemické pauze se konaly opět velikonoční i vánoční jarmarky v Praze v Klementinu ve spolupráci s NK ČR. Kolegyně Kožíšek Ouřadová zorganizovala skvělý workshop drátování spo-

jený s exkurzí v pobočce Na Jezerce Městské knihovny Praha (dále MKP), kde si tuto rukodělnou techniku pod vedením kolegyně Evy Cerniňákové z knihovny JABOK a Renaty Šmídové z MĚK Kladno osvojilo 11 kolegyní z různých částí republiky.

Byla vydána 2 čísla časopisu Malý tvořivec; obě vyšla souběžně i v cizojazyčných verzích finančně podpořených SKIP. Číslo Léto 2022 vyšlo v ukrajinské verzi. Vytvořila ji pracovnice Slovanské knihovny NK ČR na podporu dětí ukrajinských imigrantů. Číslo Zima 2022 vyšlo v ukrajinské a anglické verzi. Časopis vychází elektronicky. Pracovníci všech knihoven si mohou jednotlivá čísla stáhnout z úložiště na webu KTK, množit je dle potřeb knihovny, používat na různé knihovní akce či jako dárky dětem. Kolegyně Linda Jansová propagovala číslo prostřednictvím všech relevantních českých i mezinárodních elektronických konferencí, včetně konference IFLA. Počítadlo přidané na web KTK umožňuje sledovat využití časopisu i jeho jazykových verzí. Např. číslo Zima 2022 bylo za měsíc prosinec shlédnuto v české verzi 996krát, v ukrajinské verzi 259krát a v anglické verzi 218krát. Zveřejňovány jsou i stránky s ohlasy na časopis a fotografiemi malých řešitelů. Na základě vytvoření prvního ukrajinského čísla Malého tvořivce a jeho propagace v různých elektronických konferencích byli představitelé KTK pozváni organizačním výborem kongresu do Lipska, aby KTK prezentovali jako zajímavou a inovativní myšlenku v knihovnictví. Prezentace proběhla částečně v německém, částečně v anglickém jazyce.

Závěrem roku využila Martina Kožíšek Ouřadová zahraniční stáž k propagaci činnosti KTK a navázání možné spolupráce. SDRUK a Bibliothek und Information Deutschland (BID) nabízejí plán partnerského projektu pro rozmezí let 2022–2025 s cílem propojení českého a německého knihovnictví, jednotlivých knihoven a knihovníků (viz výše). Cesta proběhla v rámci grantového programu „Librarian in Residence“ v prosinci 2022 za podpory obou oborových sdružení. Zájem bavorských kolegyní otevírá možnost workshopů v Městské knihovně ve Furth im Wald a v Regenu; v Rodingu je možnost vystavovat umělecké a rukodělné výrobky členů KTK v prostorách radnice.

Další informace o realizaci zahraničních aktivit vyplynou z možností a podmínek v našich knihovnách v roce 2023.

Významnou součástí činnosti KTK je individuální práce některých členek. PhDr. Květa Hartmannová pokračuje ve vytváření nových elektronických Výstav pro knihovny. Do knihoven, které o výstavy požádají, je rozesílá ve formátu pdf. Celkový počet hotových výstav je 18, počet odeslaných výstav za rok 2022 dosáhl úctyhodných 205. Kolegyně Kupková vytvořila zajímavé koláže z fotografické dokumentace z realizací výstav v jednotlivých knihovnách; ty jsou zveřejněny ve fotogalerii KTK na Google i na Facebooku KTK.

Dílny origami probíhají pod vedením PhDr. Marcely Buřilové celoročně tematicky k různým obdobím v Ústřední dílně MKP; jsou pořádané ve spolupráci s Českou origami společností.

Mimopražské členky KTK a jejich knihovny se svými činnostmi významně zapojují do klubové činnosti s velkým počtem aktivit. Zmiňme zde pouze neaktivnější, které se zabývají výtvarnými a rukodělnými činnostmi s návštěvníky knihoven. Je to např. MěK Kyjov a Mgr. Michaela Moudrá. Jejich průběžně kurzy pastelkování, kresby či výtvarného tvoření vyvrcholily Rodinným dnem v knihovně, kterého se účastnilo na 60 lidí.

Tvořivé knihovnice z KMP se na podzim aktivně zapojily do rozsáhlé plzeňské akce Víkend otevřených ateliérů. Mimo dalších akcí v knihovně vytvářely praktické dárečky pro nedonošená miminka a jejich maminky. Balíček doručily do spolku Nedoklubko, který podporuje rodiče předčasně narozených dětí a neonatologická oddělení v České republice.

V Knihovně Václava Štecha Slaný pořádá pravidelně členka KTK Kateřina Mrvová Krejčová se svými kolegyněmi dílničky pro děti a jejich rodiče. V prosinci přibyla častá vánoční setkání s celými třídami ZŠ. Jedná se o informativní lekce – povídání o Vánocích, tradičních zvycích a obyčejích v ČR i ve světě, spojené s ukázkami.

Kolegyně Ivana Pešková vedla i letos v MěK v Táboře dílny nevšední techniky vyšívání Sashiko. Během roku dílnami prošlo kolem 25 účastnic. Kolegyně Magdaléna Kupková z MěK Jihlava během roku vedla 4 tvůrčí dílny pro dospělé, kolegyně Renata Šmídová vede výtvarné a rukodělné dílničky v MěK Kladno. Obdobné dílny vede kol. Ivana Bičanová z Místní knihovny v Babičích.

Nelze pominout ani osobní výstavy některých členek KTK v průběhu roku: kolegyně Magdaléna Kupková realizovala v jihlavské knihovně výstavu svých fotografií, Michaela Moudrá v přednáškovém sále kyjovské knihovny výstavu svých prací, Eva Cerniňáková se účastnila společné výstavy v Odolena Vodě svými sochami atd. Akce, o nichž má KTK informace, zveřejňuje na svém webu, ve fotogalerii klubu na Google i na klubovém Facebooku. Jejich zveřejnění je důležité pro ostatní členky KTK – jako inspirace pro vlastní aktivity.

Secke knihovníků – trenérů paměti

V českých veřejných knihovnách působí 71 knihovníků – trenérů paměti. V roce 2023 přibude pravděpodobně 13 nových knihovnic – trenérek paměti, které jsou přihlášeny na certifikační kurz I. stupně v Praze. K 31. 12. 2022 má sekce 60 členů, z toho 41 bylo v roce 2022 aktivních; ostatní nebyli aktivní z více důvodů – nemoc, rodičovská dovolená, v některých knihovnách vůbec neprobíhaly tréninky paměti. V roce 2022 knihovníci – trenéři paměti uspořádali celkem

1 269 (srv. rok 2021: 404) živých akcí, kterých se zúčastnily 13 743 (srv. rok 2021: 3 829) osoby, z toho 9 632 (srv. rok 2021: 4 273) seniorů. V online prostředí proběhlo 49 (srv. rok 2021: 287) lekcí, kterých se zúčastnily 302 (srv. rok 2021: 3 114) osob. Online lekce se konaly na různých platformách, nejčastěji Zoom a Google Meet. Lekce byly také rozesílány e-mailem. Cvičení dávaly knihovny na své webové stránky nebo na sociální sítě, protože si uživatelé na tuto bezkontaktní formu tréninku zvykli a využívali ji hlavně v době, kdy se necítili natolik fit, aby se mohli zúčastnit akcí naživo.

Na výše uvedených číslech je vidět, že v roce 2022 se počty akcí dostaly na „předcovidovou“ úroveň. Proběhlo např. trojnásobně více akcí „naživo“ než v roce 2021 a zhruba 3x více bylo i účastníků těchto akcí. Zájem o online lekce klesl, lidé chtějí a vyžadují osobní kontakt, což je potěšitelné. Ovšem i online lekce a další bezkontaktní způsoby tréninku paměti jsou vítanou alternativou, a to nejen v mimořádných obdobích, jako byla pandemie. Např. trénování paměti na Facebooku se věnuje více knihoven, legendární je Paměťář Zdeňka Gloze z Ratíškovic. Má již více než 1 200 fanoušků a využívají jej hojně senioři. Každý den je zde nové cvičení na trénování paměti. Online tréninků se mohou účastnit lidé nejen z celé republiky, ale i ze zahraničí. A této možnosti také využívají. Vznikají tak nové vazby, nová přátelství. Těší nás, že jako knihovníci se můžeme na tomto spojování lidí a komunit podílet.

Knihovníci – trenéři paměti se každoročně scházejí na tradiční jarní dílně trenérů paměti s názvem Hrátky s pamětí. Jedná se o celostátní seminář, který je rozdělen do dvou bloků. První den přednášejí odborní lektori z oblasti zdravotnictví, psychologie a pedagogiky. Druhý den je sestaven z příspěvků samotných účastníků a tato část semináře slouží jako sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe, zejména při trénování paměti seniorů. Seminář je formou kontinuálního vzdělávání trenérů paměti a je ohodnocen dle vnitřního kreditního systému České společnosti pro trénování paměti a mozkový jogging. Hrátky s pamětí se v roce 2022 konaly 25.-26. 4. v Krajské knihovně Vysočiny (dále KKV) v Havlíčkově Brodě. Projekt byl realizován s finanční podporou MK ČR a SKIP a za podpory České společnosti pro trénování paměti a mozkový jogging. Dílny se zúčastnilo 35 knihovníků – trenérů paměti. Akcí členové zároveň oslavili dvacáté výročí tréninků paměti v knihovnách, které odstartovala naše historicky první trenérka z řad knihovníků Jana Vejsadová. Bylo to právě v KKV, kde s vedením svých kurzů v roce 2002 začínala a postupně začala realizovat tyto programy v celém kraji Vysočina. Za dobu svého působení získala renomé nejen v ČR, ale také v zahraničí, přednášela na mnoha seminářích a konferencích. Oslava dvacátého výročí tréninků paměti jako jiné formy práce s informacemi právě „na místě činu“ byla proto nejen velmi příjemná, ale také symbolická. Zároveň se zde přítomní s Janou Vejsadovou, která v roce 2021 s lektorskou činností trenérky paměti skončila, rozloučili. Trenérská dílna je otevřená i knihovníkům, kteří teprve uvažují o tom stát se trenérem paměti, ale nemají představu, co všechno to obnáší. Mají zde možnost zažít tvůrčí a přátelskou atmosféru, získat informace přímo „od zdroje“, vyptat se na vše, co je zajímavé, a podle toho se rozhodnout, zda se přihlásí na certifikační kurz pořádaný Českou společností pro trénování paměti a mozkový jogging.

Jako čeští knihovníci-trenéři paměti pořádají každoročně dílnu, kde se vzdělávají a sdílejí své zkušenosti, i slovenští kolegové pořádají obdobné setkání. OZ Korálky Vranov nad Topľou, Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou, v čele s ředitelkou Mgr. Dankou Molčanovou, která má na Slovensku patronát nad trenéry paměti (neexistuje zde sekce, kterou má SKIP) a Prešovský

samosprávný kraj realizovaly konferenci s názvem: „...Aby paměť nestarla...“. Byl to již jedenáctý ročník, tentokrát v Okresní knihovně Dávida Gutgesela v Bardejove. Za Sekci knihovníků – trenérů paměti se akce zúčastnila její vedoucí Dagmar Maroszová. Po neplánovaném útlumu způsobeném covidem tak byla opět oficiálně obnovena setkávání a dohodnuta další přeshraniční spolupráce.

Bezbariérové knihovny

Sekce působí v oboru 11 let. Její hlavní náplní je od začátku vedení knihoven ke změně postoje k vlastní přístupnosti, a to jak obsahem Standardu a Metodik Handicap Friendly, tak certifikacemi z nich vycházejícími. Na revizi a inovaci standardu a metodik se v průběhu roku velmi intenzivně pracovalo. K činnosti sekce neodmyslitelně patří také publikační činnost, například v časopisu Čtenář byla publikována série článků k problematice rovného přístupu ke knihovním službám.

Sekce má 27 členů a členek, 3 členky přibýly v roce 2022. Za rok 2022 byli všichni členové osloveni, aby popsali aktivity svých knihoven k přístupnosti. Celkem dotazník vyplnilo sedm členek, některé zestručněné odpovědi jsou uvedeny níže. Ilustrují pozitivní změny v pohledu knihoven na otázky rovného přístupu k jejich službám a nepochybně jsou i výsledkem soustředěného a systematického působení sekce.

V roce 2022 nebyla otevřena žádná nová certifikace, v procesu certifikace ovšem byly tři knihovny, které v první etapě ocenění nedostaly a měly 6 měsíců na změnu v doporučených oblastech. I přes veškerou snahu knihoven, hodnotitelského týmu i managementu knihoven se nakonec nepodařilo certifikace uzavřít s kladným výsledkem. Přesto dvě ze tří ředitelky knihoven uvedly, že by se časem k certifikaci chtěly vrátit a že už teď kladně hodnotí, co vše jim proces certifikace a kontakt s odborníky ukázal a jakým směrem jejich aktivity vzhledem k přístupnosti nasměroval. I členy sekce zkušenosti s těmito certifikacemi naučily nové věci a přiměly přemýšlet nad možnostmi dalších certifikací i zpřesnění dosavadních pravidel. Finanční příspěvek SKIP plánovaný na certifikace pro rok 2022 byl využit na uhrazení recertifikací, které se ukázaly jako organizačně i obsahově velmi náročné, s některými knihovnami se dílčí postupy ladily poměrně dlouho. Podařilo se rozšířit hodnotitelský tým zejména díky tomu, že poslední certifikace probíhaly v tandemu.

První třetina roku 2022 přinesla začátek válečného konfliktu na Ukrajině, čímž dostala praktický přesah Metodika pro interkulturní knihovnictví. Sekce ve spolupráci se SDRUK, Severočeskou vědeckou knihovnou v Ústí nad Labem (dále SVKUL), KJM v Brně a NK ČR uspořádala v období od března do června 2022 sérii webinářů zaměřených na integraci nově příchozích z Ukrajiny. Cílem bylo podpořit knihovnice a knihovníky v situaci náhlého příchodu tisíců lidí prchajících před válkou. Z webinářů byly pořizovány záznamy, které jsou nadále zájemcům veřejně dostupné na YouTube kanálu SKIP: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLXPdxTclz4UKr3YOzrukVKyZ4tsR-poCG>.

Příklady z knihoven zastoupených v sekci: V Knihovně Třinec, p.o. se věnují různým skupinám osob se specifickými potřebami. Pokud jde o osoby se zrakovým postižením, v loňském roce např. navázali spolupráci se SONS a uspořádali výstavu fotografií slabozrakého umělce Lu-

káše Černého, zapojili se do sbírky Bílá Pastelka a v rámci Dnů umění nevidomých zde měla pro třinecké školy přednášku a besedu autorka knih Markéta Vítková. Pravidelně 1x měsíčně knihovnu navštěvují klienti denního stacionáře Radost, určeného osobám s mentálním a kombinovaným postižením. V knihovně pro ně připravují program napříč odděleními: trénují s nimi paměť, ukazují a vysvětlují pravidla nových deskových her, hrají si s roboty a ozoboty, ale také pro ně hrají příběhy podle oblíbených knih. Obdobně jsou aktivity pořádány i pro osoby s tělesným postižením ze stacionáře Jantar. V březnu uspořádala knihovna akci Ukrajinský den, jejímž cílem bylo seznámit veřejnost s životem na Ukrajině, s tamními zvyky a tradicemi a zároveň zapojit ukrajinské uprchlíky do kulturního a společenského života ve městě. Knihovna také spoluorganizuje lekce češtiny pro ukrajinské uprchlíky, pořádá programy pro maminky s dětmi, tzv. MRKni, zajišťuje doučování pro děti, odpolední programy pro děti, hrátky s roboty a virtuální realitou apod.

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně (dále KFBZ) připravuje rovněž aktivity pro osoby/organizace se zrakovým postižením. Je to např. zvuková knihovna, Kniha do domu, Slepecká zásilka, kulturní pořady (hudební recitály, výstavy nevidomých či slabozrakých autorů), kurz trénování paměti pro nevidomé a slabozraké, společné setkání s knihovnicí aj. V loňském roce byla navázána spolupráce se Svazem neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR (dále SNN). Probíhají programy pro žáky i dospělé se speciálními potřebami (děti s různým stupněm mentálního postižení, s kombinovaným mentálním a tělesným postižením, dospělí klienti Centra sociálních služeb s mentálním postižením, s duševním onemocněním...).

Knihovna města Ostravy (dále KMO) se věnuje osobám/organizacím se zrakovým postižením. Ve Zvukové knihovně jsou zajištěny výpůjční služby, nabídka specializovaných periodik, odborné poradenství; knihovna spoluorganizuje festival Dny umění nevidomých na Moravě, pořádá přednášky o knihách pro členy Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých (dále SONS), zajišťuje individuální donáškovou službu na pobočky KMO, službu Slepecké zasilky pro Moravskoslezský kraj, vzdělává zaměstnance v problematice, doplňuje specializovaný knihovní fond o tématech zrakových postižení, disponuje orientačními majáčky (v Ústřední knihovně). Konají se výtvarné workshopy pro osoby se sluchovým postižením, individuální poradenství v oblasti literatury, rozvíjí se spolupráce s organizacemi osob se sluchovým postižením (CSNN a SNN) při společných akcích, přednáškách kulturního či populárně vzdělávacího typu, k dispozici je služba Tichá linka, knihovna je vybavena indukčními smyčkami, vzdělává zaměstnance v problematice, probíhá akvizice specializovaného knihovního fondu o tématech sluchových postižení i zjednodušených knih, lidem se sluchovým handicapem jsou k dispozici zaměstnanci ovládající základní komunikaci v českém znakovém jazyku (dále ČZJ), webové stránky knihovny jsou sluchově znevýhodněným přístupné (videonávody k využití služeb knihovny v ČZJ apod.). Konají se specializované besedy pro žáky ZŠ na téma Děti s poruchou chování a lehkou až střední mentální retardací (v Ústřední knihovně i na pobočkách, s možností realizace i přímo ve škole). Je zajištěna akvizice specializovaného knihovního fondu o tématech mentálních postižení ad.

Knihovna města Hradce Králové připravuje aktivity pro osoby/organizace se zrakovým postižením: standardní služby zvukové knihovny pro cca 200 nevidomých a slabozrakých uživatelů, čtvrtletní pořady Setkání s literaturou, komponované pořady hudebního oddělení pro klienty TyfloCentra; ve spolupráci s TyfloCentrem tisk novinek v Braillově písmu dle požadavků klientů,

poskytuje bezbariérové prostory knihovny (např. pro oslavy 30. výročí Tyfloservisu). Bohatá je i činnost pro osoby se sluchovým postižením, konal se např. Den s Hradeckým centrem pro osoby se sluchovým postižením (15.9.2022) – dopolední program pro školy, odpolední program pro veřejnost v rámci projektu S knížkou do života, exkurze do knihovny pro žáky školy pro neslyšící a mnoho dalších. Na některých pobočkách jsou v odděleních pro děti realizovány adaptační programy pro děti ze speciálních škol či Přátelský den v knihovně (návštěva dětí s handicapem) a četné další akce v bezbariérové ústřední budově či bezbariérových pobočkách, např. páteční šachový klub v Literární kavárně knihovny (kombinace osob s postižením a bez) apod.

Sekce vzdělání

Sekce vzdělávání se v roce 2022 sešla na dvou jednáních. Na programu byly připomínky k programu VISK 2 (vzdělávací aktivity), realizace vzdělávacích akcí podpořených z Národního plánu obnovy (NPO) MK ČR, spolupráce s Národním pedagogickým institutem (NPI) na aktualizaci typových knihovnických pozic a prezentace činnosti oborových vysokých škol.

V rámci programu VISK2 bylo v 117 kurzech základů informační/počítačové gramotnosti odučeno celkem 597 hodin a v 52 kurzech expertních 408 hodin. Pro srovnání uvádíme čísla z roku 2021 (ten byl poznamenán omezeními v oblasti vzdělávání v souvislosti s pandemií koronaviru), kdy bylo v 36 kurzech základů informační/počítačové gramotnosti odučeno celkem 193 hodin a v 112 kurzech expertních 865 hodin. Z důvodu problematické epidemické situace byla v roce 2021 vyšší poptávka po online kurzech. Kurzy probíhaly s výjimkou Karviné v krajských knihovnách (České Budějovice, Havlíčkův Brod, Hradec Králové, Karlovy Vary, Kladno, Liberec, Olomouc, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Praha, Ústí nad Labem a Zlín). Alespoň jeden z modulů v kurzech základů informační/počítačové gramotnosti absolvovalo 1 416 z 1 502 frekventantů z 653 knihoven a 1 281 z 1 365 frekventantů z 725 knihoven se účastnilo kurzů expertních. Celkem vzděláváním v oblasti ICT v programu VISK2 prošlo úspěšně na různé úrovni 2 697 knihovníků, odučeno bylo celkem 1 005 hodiny. Ve srovnání s rokem 2021 je zde vidět výrazný nárůst absolventů základních kurzů – alespoň jeden z modulů v kurzech základů informační/počítačové gramotnosti absolvovalo 581 z 599 frekventantů ze 465 knihoven a 3084 z 3 265 frekventantů z 1026 knihoven se účastnilo kurzů expertních. Rozsah vzdělávání v rámci programu VISK 2 vykazuje výrazný převis v položce základních kurzů/počítačové gramotnosti, značný je pokles počtu hodin v rozsahu kurzů (expertní a nástavbové kurzy). Výše uvedená čísla zřetelně dokumentují význam vzájemné spolupráce vzdělávacích center v rámci sekce, sdílení a přenosu a zkušeností, iniciace nových kurzů apod.

Ve spolupráci s NPI byly aktualizovány bakalářské knihovnické typové pozice v rámci Národní soustavy kvalifikací (dále NSK). Vznikla pracovní skupina ze zástupců knihoven, která vstoupila v jednání s NPI. Tato pracovní skupina připravila aktualizace a revize typových knihovnických pozic na bakalářské úrovni. Nové kvalifikační standardy profesních kvalifikací byly přepracovány cestou sloučení, modifikace, doplnění a aktualizace původních kompetencí a kritérií. Došlo ke zjednodušení požadavků na soubory dokumentů připravovaných ke zkouškám (struktura, jazykové hledisko, počet dokumentů), zjednodušení výsledného hodnocení plnění kompetencí na zkouš-

ce atd. Práce probíhaly celý rok ve spolupráci s pracovníky NPI, koncem roku byly revize předány pracovníkům MK ČR a čekají na schválení pracovníky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (dále MŠMT ČR). Na dotaz NPI zároveň pracovní skupina vyjádřila svůj zájem spolupracovat na revizích a aktualizacích magisterských typových pozic v rámci NSK.

Členové Sekce vzdělávání SKIP spolupracovali rovněž na aktualizaci Konceptce celoživotního vzdělávání knihovníků, která byla schválena Ústřední knihovnickou radou (dále ÚKR). V roce 2022 se také podařilo zaktualizovat stránky Sekce (kontakty na členy sekce a vzdělávací centra v krajích). Kromě společných jednání a plnění výše zmíněných úkolů se Sekce vzdělávání podílela na konkrétních vzdělávacích i dalších aktivitách, její členové byly v častém elektronickém i telefonickém kontaktu.

Frankofonní klub

Mezi hlavní cíle činnosti Frankofonního klubu SKIP patří propagace francouzské a frankofonní literatury. Proto klub připravil ve spolupráci s NK ČR a internetovým časopisem iLiteratura přednášky o nejnovějších překladech francouzské literatury – jednu v květnu 2022 v NK ČR, druhou v říjnu 2022 v Českých Budějovicích. Přednášky připravila PhDr. Jovanka Šotolová, PhD., překladatelka z francouzštiny, literární kritička a vysokoškolská pedagožka. Překládá zejména současnou beletrii francouzských a belgických spisovatelů, jako jsou Jean Echenoz, Michel Houellebecq, Jean-Philippe Toussaint a další. Založila a vede e-časopis o literatuře iLiteratura.cz, <https://www.iliteratura.cz>, který se zaměřuje na recenze původní české tvorby a českých překladů ze zahraničních literatur.

Přednášky byly doplněny dalším zajímavým projektem Čtenářského klubu nad francouzskou literaturou. Klub vedla Mgr. Alžběta Janečková (<https://kurzyzobyvaku.cz/>), která připravila 4 online setkání přes platformu Zoom. Jak klub fungoval? Alžběta připravila čtyři témata, v jejich rámci si členové klubu předem online odhlasovali výběr knihy, tu si následně přečetli a pak o ní diskutovali během hodinového online setkání. Knižní okruhy byly následující (v závorce uvedena kniha, která vyhrála anketu a byla předmětem čtenářského klubu):

Únor: Objevujeme současné autory (B. Duteurtre – Cesta do Francie)

Květen: Kulturní rozmanitost Francie: frankofonní autoři (L. Slimani – Něžná píseň)

Září: Méně známí klasici: velká letní bichle (L. Binet – Sedmá funkce jazyka)

Listopad: Čerstvé překlady z francouzštiny (M. Bonnefoy – Dědictví)

Kromě otázek pro sdílení čtenářských dojmů lektorka připravila podklady o dalších knihách autora, tipy na knihy podobného stylu nebo zpracovávající obdobné téma. Účastníci klubu pozitivně hodnotili především to, že je klub upozornil na současnou knižní produkci francouzské překladové literatury, kterou v mnoha případech neznali a pravděpodobně by nečetli. Setkání jim tak umožnila poznat frankofonní literaturu z nových úhlů pohledu a také jim představit formát čtenářského klubu, jeho přípravu, provedení, formulování otázek pro účastníky apod.

Sekce 60+

Sekce 60+ se v roce 2022 sešla 2x online a jednou „naživo“ v NK ČR v Praze. Probíral se plán činnosti, připravované akce a další společné aktivity. Celý rok sekce pracuje také na aktualizaci metodiky Rovný přístup. Knihovna přátelská seniorům, která by elektronicky měla vyjít v roce 2023.

26. května se konal seminář Knihovna přátelská k seniorům pro slovenské kolegyně a kolegy v Krajské knihovně P. O. Hviezdoslava v Prešově, který lektorsky zajistili členové Sekce 60+.

Seminář Psychohygiena – stres a možnosti jeho zvládnání se uskutečnil 22. 9. 2022 v Národním pedagogickém muzeu a knihovně J. A. Komenského v Praze. Tento interaktivní seminář byl zaměřen na možnosti zvládnání stresu na pracovišti i mimo ně. Lektorkou byla PhDr. Jaroslava Dosedlová, Ph.D. z Psychologického ústavu FF MU v Brně. Účastnice semináře se seznámily:

- s průběhem stresové reakce v akutní a chronické zátěži
- s individuálními příznaky a důsledky stresu
- se stresující faktory na pracovišti i mimo ně s cílem eliminace nebo omezení jejich účinku
- se souvislostmi mezi osobnostními vlastnostmi a způsobem reakce na zátěž
- a prakticky si osvojily vybrané antistresové techniky a postupy

Sekce veřejných knihoven

V roce 2022 se jednání sekce vrátilo „do normálu“ a členové se mohli potkat hned na dvou jednáních v tradičním formátu. Jednání 26.5.2022 v NK ČR řídila místopředsedkyně sekce Lenka Prucková. Na programu bylo jednak zhodnocení dosavadních aktivit (semináře, workshopy – více na <https://www.skipcr.cz/odborne-organy/sekce/sekce-verejnych-knihoven/zapisky-z-jednani/26-5-2022>) a dále hlavní komunikační téma „Udržitelnost v knihovnách“ a téma nadcházející – „Mediální vzdělávání“. Představen byl projekt česko-německé spolupráce na léta 2022-2025 (stáž, studijní cesty, společné aktivity). Důležitým tématem jednání byla aktuální situace v podskupině pro obecní knihovny. Došlo k personální obměně, za kolegyni Danu Wimmerovou převzala vedení podskupiny kolegyně Lucie Macháčková. Došlo a dochází také k širšímu zapojení kolegů z oceněných knihoven, a tím i k nárůstu v počtu členů této podskupiny.

Ke zvýšení komfortu komunikace byla pro členy sekce nově utvořena diskusní elektronická konference VEŘEJNÁ KNIHOVNA, kam byli zařazeni všichni aktuální členové. K dokončení aktualizace členské základny došlo v prvním čtvrtletí 2022. Členové sekce byli vyzváni k zapojení do příprav aktivit sekce, především jde o seminář „Co venkovské knihovny umějí a mohou“, o workshop metodiků veřejných knihoven ad. Na jednání představil předseda SKIP Roman Giebisch aktualizovaný program VH SKIP v Ostravě.

Jednání 5.12. v Klementinu zahájila a řídila předsedkyně sekce Gabriela Jarkulišová. V úvodu jednání byly projednány výstupy z VH SKIP v Ostravě. Pozornost byla věnována nové podobě, struktuře a způsobu doplňování webové prezentace SKIP včetně sekcí a podskupin. Prostor dostaly informace o akcích, které sekce připravuje na rok 2023, včetně žádostí o jejich dotační podporu. Jde o IX. workshop pro pracovníky metodických oddělení veřejných knihoven 25.-26. 4. 2023 v Kutné Hoře, Setkání knihovnických seniorů 22.-24. 8. 2023 taktéž v Kutné Hoře,

VII. workshop pro pracovníky metodických oddělení veřejných knihoven

seminář Co venkovské knihovny umějí a mohou 21.-22. 9. 2023 ve Stanicích, Knihovnickou dílnu 23.-24. 11. 2023 v Praze a konferenci o dobrovolnictví, která je plánována na jaro 2023 do Karlových Varů. Vít Richter informoval členy sekce o aktuálních programech podpory knihoven (IROP, NPO, Program rozvoje venkova atd.). Součástí jeho prezentace byly také informace o memorandu o spolupráci MK ČR a MŠMT, návrzích na systémovou změnu v udělování ocenění MARK a aktualizaci standardu VKIS. Jaroslav Císař, šéfredaktor časopisu Čtenář, informoval členy sekce o plánovaných změnách ve struktuře časopisu, nových rubrikách i tématech jednotlivých měsíců. Jednání se zúčastnil i předseda SKIP Roman Giebisch, který po aktuálních informacích z dění SKIP podpořil i následnou diskusi o podobě kampaně Březen – Měsíc čtenářů (BMČ) 2023. Tuto kampaň sekce opět garantuje a v přípravě na rok 2023 nakonec zvítězilo téma Zpátky do knihoven. Diskuse byla také nad tématem Čtenáře roku 2023, kdy sekce rozhodla v souladu s preferovaným tématem „Zpátky do knihoven“ pro kategorii „Nejvěrnější čtenář“. Měřitelným a srovnávacím kritériem byl stanoven nevyšší počet fyzických návštěv registrovaného uživatele s tím, že další kritéria si jednotlivé knihovny volí samostatně.

VIII. workshop pro pracovníky metodických oddělení veřejných knihoven proběhl v tradičním modelu dvou dnů. Hlavním cílem těchto pravidelných vzdělávacích setkání je nejen rozšiřování, ale i upevňování znalostí a kompetencí metodiků, informovanost o oborových prioritách i aktualitách a dále praktický nácvik a ukázky řešení konkrétních problémů, se kterými se metodici při jednání v obcích potkávají. Nedílnou součástí jsou pak ukázky dobré praxe, doplněné konkrétní exkurzí. Letošní ročník workshopu byl realizován v moravské části republiky (místa se kvůli dostupnosti pravidelně střídají), konkrétně v MZK v Brně, a to v termínu 18.-19. října 2022. Celý program je k dispozici na <https://workshop-pro-metodiky-8.webnode.cz/>. Program byl rozdělen do několika bloků, zaznělo dvanáct samostatných příspěvků. V první části bylo kromě oborových aktualit (například aktualizovaný Manifest veřejné knihovny, Knihovnické tematické dvouletky...) také zmíněno úskalí komunikačních dovedností, a to napříč profesí metodika. Praktické návody reprezentovaly například příspěvky „Jak na dobrou radu“ nebo návodný manuál pro soutěž Knihovna roku. Exkurze účastníky tentokrát kromě MZK zavedla ještě do Knihovny Na Křižovatce. Kapacita workshopu byla naplněna, zúčastnilo se více než 40 účastníků, kterým se věnovalo 12 lektorů a organizátorů. Dle zpětné vazby účastníků byl workshop přínosný, inspirativní, čas byl

efektivně využíván. Více času by do budoucna mělo být věnováno praktickým nácvikům představených aktivit. Velkým benefitem akce jsou vždy možnosti neformálního setkávání účastníků, navázání profesních vztahů, sdílení vlastních zkušeností, což zpětná vazba potvrdila i v letošním ročníku.

S myšlenkou pořádat celostátní setkání venkovských knihoven přišla jako první v roce 2004 kolegyně Milena Kodýmová. V roce 2006 převzala organizaci těchto seminářů kolegyně Daniela Wimmerová a po ní od roku 2021 kolegyně Lucie Macháčková, která se stala nově vedoucí skupiny pro obecní knihovny sekce. Na přípravě semináře s názvem Co venkovské knihovny umějí a mohou spolupracuje vždy také vítězná knihovna soutěže Knihovna roku z kategorie základní knihovna (toto právo získává spolu s oceněním) a Sekce VK SKIP za finanční podpory MK ČR. Setkání u příležitosti semináře je pro účastníky nejen příležitostí k bližšímu seznámení s nabídkou služeb oceněné knihovny, ale také velkým zdrojem inspirace. Přidanou hodnotou semináře je poznávání krás a zajímavostí navštíveného regionu a navázání nejen pracovních, ale i osobních vztahů. Seminář se v roce 2022 konal na Vsetínsku, vítěznou – a tedy i hostitelskou knihovnou byla Knihovna Halenkov. Na programu participovala Masarykova veřejná knihovna Vsetín a řada dalších, především obecních knihoven. Podrobnosti lze najít na <https://venkovske-knihovny-2022.webnode.cz/>.

#udrzitelnostvknihovnach

skip

SDRU_K

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

UDRŽITELNOST
V KNIHOVNÁCH

ČINNOST REGIONÁLNÍCH ORGANIZACÍ

Praha

Činnost pražské organizace SKIP byla v roce 2022 ještě do určité míry ovlivněna dozvuky pandemie covid-19, nicméně oproti předchozím dvěma letům (2020 a 2021) bylo již možné více rozvíjet aktivity vyžadující osobní přítomnost účastníků. K prezentaci činnosti je využíván mj. web (<https://www.skipcr.cz/regiony/01-praha>), facebooková skupina (<https://www.facebook.com/groups/69074218864>), samozřejmě Bulletin SKIP (<https://bulletinskip.skipcr.cz/>) a kanál YouTube (<https://www.youtube.com/skipcr>). K videím z dílny pražské regionální organizace byly díky Středisku Teiresiás z Masarykovy univerzity přidány ručně vytvořené titulky. Ty mohou být využity nejenom přímo v češtině, ale také jako kvalitní podklad pro strojový překlad do jiných jazyků (nabízený přímo na YouTube).

Regionální VH proběhla 30. 3. v prostorách Jabok – Vyšší odborné školy sociálně pedagogické a teologické. Podklady (výroční zpráva, zpráva o hospodaření za rok 2021, rozpočet a plán činnosti na rok 2022) jsou umístěny na webu: <https://www.skipcr.cz/knihovnicke-akce/regionalni-valna-hromada-skip-01-praha-2022>. Zároveň šlo o volební valnou hromadu; byli na ní zvoleni členové regionálního výboru (včetně jeho předsedy) a dozorčí komise. V rámci odborného programu vystoupil Marek Fišer z Vojenského historického ústavu s přednáškou Fušování do řemesla archivářům: digitalizace vojenských matrik a jejich zpřístupnění v systému Kramerius.

Dne 20. 5. se v Klementinu uskutečnila dílna Propojování autorit a Wikidat, kterou regionální organizace uspořádala společně se spolkem Wikimedia ČR a NK ČR. Zároveň šlo o doprovodnou akci mezinárodního Wikimedia Hackatonu 2022. Dílnu lektorsky zajistil Vojtěch Dostál ze spolku Wikimedia ČR.

Dne 16. 6 se v Klementinu uskutečnil seminář Efektivní komunikace s cizinci. Role lektorky se bravurně zhostila Kristýna Horáčková, specialista dalšího vzdělávání v Centru pro integraci cizinců a lektorka češtiny pro cizince. Myšlenka uspořádat prezenční seminář o komunikaci s lidmi, jejichž mateřštinou není čeština, vznikl v návaznosti na vzdělávací cyklus Role knihoven v integraci nově přichozích z Ukrajiny. Podrobnosti o akci jsou na webu SKIP: <https://www.skipcr.cz/knihovnicke-akce/efektivni-komunikace-s-cizinci> Doporučujeme dále zprávu o akci, která byla publikována v Bulletinu SKIP: <https://bulletinskip.skipcr.cz/node/938>.

16. 9. v Klementinu proběhlo setkání koordinátorů projektu GLAM s českými knihovníky, které bylo zorganizováno společně se spolkem Wikimedia ČR a s NK ČR. Akce byla součástí programu 4. evropského setkání koordinátorů GLAMwiki (4th European GLAMwiki Coordinators Meeting). GLAM (Galleries, Libraries, Archives & Museums) čili GLAMwiki je celosvětový projekt Nadace Wikimedia, který pomáhá kulturním institucím sdílet s co nejširší veřejností poznatky o sbírkových předmětech a aktuální výzkum. Uvítací slovo pronesl Tomáš Foltýn, generální ředitel NK ČR.

Z dalších aktivit připomeňme Dílničku pro oči (22. 8.), webináře Syndrom vyhoření (25. 10.) a Přístupnost knihovních dat (8. 11.), návštěvu knižního veletrhu Svět knihy, dvě exkurze do významných pražských knihoven, návštěvu tří nových výstav, dvě tradiční literární procházky po Praze,

společnou návštěvu divadelního představení, tři zájezdy (do Vídně, Boleslavce (Polsko) a Zhořelce, Ochranova a Žitavy (SRN)) a samozřejmě tradiční předvánoční setkání s udělováním ceny Pražský knihovník/knihovnice, která byla tentokrát udělena manželům Marii a Vojtěchu Balíkovým. Za zmínku jistě stojí i to, že regionální organizace přispěla 13 svým členům na účast na různých odborných akcích.

Středočeský region

Kvůli obavám z pandemie se konala VH regionální organizace SKIP Střední Čechy až 6. dubna 2022. Byla spojena s volbou předsednictva regionálního výboru a s přednáškou Marka Hermana. Novou předsedkyní se stala Mgr. Hana Tůmová, místopředsedkyní pak dosavadní předsedkyně Mgr. Svatomíra Fojtová. Přítomní byli seznámeni se zprávou o hospodaření a výroční zprávou. Předáno bylo také ocenění Papilio bibliothecalis, a to za dva roky (v r. 2021 nebylo z důvodu pandemie předáno) – za rok 2020 Lence Frankovicové z MěK Kutná Hora a za rok 2021 Soně Husárikové z MěK Čelákovice.

6. – 8. 6. 2022 byl uspořádán tří denní zájezd na VH SKIP v Ostravě, spojený s návštěvou KKV v Havlíčkově Brodě a MěK Bílovec.

V dotačním programu pro malé knihovny středočeské organizace SKIP s názvem Středočeský měsíc byl částkou 2000 Kč podpořen projekt knihovny města Uhlířské Janovice s názvem Do mateřské školky s pohádkou. V tomto projektu knihovnice průběžně celý rok pracuje s dětmi ve školce, čte jim pohádky a dále podporuje jejich předčtenářské dovednosti.

Regionální výbor se v roce 2022 sešel celkem šestkrát. Pět setkání proběhlo online a jedno setkání se konalo v Pedagogické knihovně NPMK J. A. Komenského v Praze. Mezi členkami regionálního výboru probíhá komunikace prostřednictvím elektronické pošty. Regionální výbor pravidelně informuje své členy prostřednictvím středočeské elektronické konference. Informace o činnosti středočeského regionu lze najít na webových stránkách či Facebooku.

Jihočeský region

V roce 2021 žádala regionální organizace MK ČR o dotaci na 2 projekty v rámci cyklu vzdělávacích akcí SKIP, a to na projekty Literární Šumava – Buquoyenské Novohradsko a Malé podzimní setkání ve Stachách. Obě akce byly grantem podpořeny, obě se také podařilo realizovat. Činnost organizace se tak pomalu vracela k "normálu".

V březnu 2022 proběhla regionální VH. Současně byly vyhodnoceny aktivní knihovnice za rok 2021 a udělen titul Jihočeský knihovník 2021. Součástí programu valné hromady byla i přednáška PhDr. Víta Richtera – SKIP včera, dnes a zítra.

Další akcí, která se uskutečnila v pravidelném termínu, byl studijní zájezd po knihovnách Za knihovnami a zajímavostmi Vysočiny. Součástí byla prohlídka KKV v Havlíčkově Brodě, památníku a knihovny v Havlíčkově Borové, Lipnice, zámku ve Světlé nad Sázavou a zámku Maleč (památník F. Palackého a L. Riegra), dale Přibyslav a Žižkovo pole...

Malé podzimní setkání

Literární šumava

Ve dnech 19. – 21. 5. 2022 byl uspořádán pro regionální organizaci a kolegy z plzeňského kraje seminář Literární Šumava – Buquoyské Novohradsko, tentokrát v Nových Hradech. Pestrý byl program: komentovaná procházka městem s Mgr. Vladimírem Hokrem, starostou a autorem knihy Příběhy novohradských domů, návštěva Buquoyské hrobky, přednáška Duchovní krajina Novohradských hor (p. Michaela Vlčková), návštěva nových prostor městské knihovny, prohlídka hradu. Účastníci poznávali i okolí – Hojnou Vodu (zvon Setkávání), vystoupili na Kraví horu, shlédli kostel na Dobré Vodě a Terčino údolí. Poslední den si v Borovanech u Českých Budějovic prohlédli knihovnu, expozici železnice, sezónní výstavu a zahrady kláštera, které jsou využívány ke komunitnímu setkávání i k akcím knihovny.

Tradiční, již 29. setkání jihočeských knihovníků se uskutečnilo ve dnech 16. a 17. září 2022. Na programu bylo také tradiční předání spolkového praporu z českobudějovické knihovny do Stach, kde bude celý rok až do dalšího setkání (v Blatné). Program byl již tradičně zaměřený na místní zajímavosti: procházka spojená s historickým výkladem, výšlap na Královský kámen a ke Kohoutímu kříži, přednáška o souboru literatury Kohoutí kříž, který zpracovává JVK v Českých Budějovicích. Druhý den pak návštěva nového oddělení pro děti MěK Vimperk a nově otevřeného, zrekonstruovaného zámku ve Vimperku.

Jihočeská regionální organizace pokračovala ve spolupráci se zástupci veřejné správy, včetně krajské, a také s knihovnami Jihočeského kraje, podílela se na propagaci činnosti knihoven regionu. Organizace je členem Spolku pro obnovu venkova a pravidelně se účastnila jednání, kde

propagovala činnost knihoven. V krajském kole soutěže Vesnice roku zastupovala v hodnotitelské komisi SKIP kol. J. Kostková.

O své činnosti informuje organizace pravidelně v regionálním tisku a v časopise Bulletin SKIP. Pravidelně je v průběhu roku doplňována také spolková kronika regionální organizace. Čítá již 25 alb, která dokumentují její činnost. Kroniky jsou prezentovány při akcích. Pravidelně jsou aktualizovány webové stránky <http://www.jihoceskyskip.estranky.cz/> s informacemi o činnosti a akcích. Jihočeská organizace SKIP má vlastní elektronickou konferenci, jsou v ní zahrnuti všichni členové (individuální i institucionální), kteří mají e-mail. Všichni jsou zároveň členy celostátní elektronické konference SKIP. Adresáře obou konferencí jsou průběžně aktualizovány.

Plzeňský region

Regionální organizace má k 13. 12. 2022 celkem 150 členů, 42 kolektivních a 108 individuálních. Regionální výbor pracuje v novém složení po řádné valné hromadě, která se konala dne 22. března 2022. Činnost výboru průběžně kontroluje tříčlenná dozorčí komise.

Regionální výbor se schází pravidelně podle aktuálních potřeb, a to v termínech: 3. května, 16. srpna, 20. září, 8. listopadu a 13. prosince 2022. Jeho organizační činnost se tradičně soustřeďovala na 2 základní oblasti, a to na oblast vzdělávání a na vytváření podmínek pro společná setkávání a výměnu zkušeností pro pracovníky knihoven. Na schůzích výboru byly rovněž pravidelně projednávány informace z jednání výkonného výboru SKIP a jeho předsednictva, komisí, sekcí a klubů. Zápisy z jednání výboru jsou zveřejňovány na webu regionální organizace.

V programu regionální VH byly zakomponovány 2 odborné prezentace: o projektu S knížkou do života (Bookstar) ve svém příspěvku hovořila Bc. Kateřina Hubertová z KMHK, Zlata Houšková se ve své obsáhlé prezentaci Opravdu pomoci soustředila na pomoc osobám se specifickými potřebami, vzhledem k aktuální situaci rusko-ukrajinského konfliktu zejména na pomoc válečným uprchlíkům. Obě prezentace jsou k dispozici na regionálním webu.

Ve dnech 5. 4. a 7. 4. 2022 se uskutečnily dva workshopy s psychologkou Mgr. Petrou Špačkovou Náročná situace v práci knihovníka/knihovnice v praxi.

Mezikrajového semináře Literární Šumava, který připravily v roce 2022 kolegyně z jihočeské organizace SKIP a uskutečnil se ve dnech 19.-21. 5. v Nových Hradech, se zúčastnila početná skupina z Plzeňského kraje.

V červnu byl zorganizován tradiční autobusový zájezd na knižní veletrh Svět knihy; účast byla tentokrát nižší.

Ve dnech 23.-25. srpna se v Plzni uskutečnilo Celostátní setkání knihovnických seniorů pod záštitou VV SKIP a s podporou všech velkých plzeňských knihoven. Na vlastním organizačním za-

jištění setkání měly největší podíl kolegyně Faitová a Martínková z Univerzitní knihovny ZČU. Zúčastnilo se 42 knihovnic a knihovníků. Slavnostní zahájení s malým občerstvením proběhlo ve Studijní a vědecké knihovně Plzeňského kraje (dále SVK PK), po exkurzi následovala procházka historickým centrem města s odborným výkladem a společenský večer. Druhý den začal exkurzí v knihovně Západočeského muzea s výkladem vedoucí knihovny Lenky Bendové o vybraných zajímavých titulech z fondu knihovny. Druhá skupina účastníků byla na prohlídce Pivovarského muzea a poté se obě skupiny vyměnily. Odpolední a večerní program byl připraven v prostorách Univerzitní knihovny ZČU na Borských polích. Zahrnoval prohlídku knihovny, odbornou přednášku PhDr. Jiřího Staňka, vystoupení předsedy SKIP Romana Giebische o aktualitách z knihovnického dění, malý koncert plzeňských hudebníků, dua Švejkband, a volnou zábavu. Závěr setkání patřil návštěvě jednoho z Loosových interiérů, bytu Voglových, a prohlídce velké synagogy, nedávno otevřené po rozsáhlé rekonstrukci. Připravený program zaujal, odezva ze strany účastníků byla velmi pozitivní, lidé hodnotili i parkovou úpravu ve městě, úroveň kulturní nabídky a péči o památky.

Univerzitní knihovna ZČU připravila pro své pracovníky studijní zájezd do knihoven v jižních Čechách. Účast 3 členek regionální organizace byla finančně podpořena příspěvkem na dopravu (9.-10. 9. 2022 Písek, Vodňany).

Knihovnice, které jsou členkami KTK, se aktivně zapojily do projektu Víkend otevřených ateliérů v prostorách Knihovny města Plzně ve dnech 24.-25. září 2022. Během víkendových dní přivítala knihovna 609 návštěvníků, z nichž se 205 dětí a rodičů aktivně zapojilo do připravených dílen. Podrobnější informace o aktivitách členek regionální organizace, které pracují v Klubu, viz oddíl KTK. V říjnu 2022 byla zorganizována odborná exkurze do knihoven na Karlovarsku, a to do MěK v Hroznětíně a do MěK v Ostrově nad Ohří. Na závěr účastníci absolvovali prohlídku interiérů zámku Chyšce a expozici o působení spisovatele Karla Čapka jako vychovatele v rodině Lažanských v Chyšcích. Fotogalerii z exkurze lze shlédnout na: <https://www.rajce.net/a18152792>

Drsný Sever

Hlavní náplní činnosti regionální organizace v roce 2022 bylo vzdělávání zaměstnanců knihoven všech typů. Vzdělávací aktivity byly zaměřeny na aktuální, moderní a zajímavá témata reagující na současné problémy doby. Především šlo o problematiku rozvoje čtenářské gramotnosti, kulturního rozhledu a všeobecného vzdělání čtenářů. Tyto aktivity rozvíjejí osobnost knihovníků i vedoucích pracovníků a rozšiřují i prohlubují jejich přehled v knihovnickém oboru. Důraz byl přitom kladen na vysokou úroveň kultury, kterou přináší knihovny svým čtenářům. Vybírány byly vždy akce s přesahem a přidanou hodnotou.

S knížkou do života – seminář vedený Marikou Zadembskou (MěK Třinec) proběhl v červnu v Podbořanech. Cílem byla příprava knihovníků z oddělení pro děti na lekce čtenářské pregramotnosti pro nejmenší čtenáře a jejich rodiče, kterým knihovníci nabízejí možnosti a cesty, jak s knihami s dětmi dále pracovat. Seminář podporuje celostátní projekt S knížkou do života (Bookstart). Další seminář s touto lektorkou na stejné téma proběhl v Kostomlatech pod Milešovkou.

Představení LiStOVÁní Lukáše Hejlíka Co by měl můj syn vědět o světě proběhlo v listopadu v Litvínově. Jednalo se přibližně o hodinové divadelní vystoupení, ve kterém je přenášěn děj knihy, jazyk autora a atmosféra dané literatury na obecnost, které se v čele s mladou generací ve světě oproštěném od kultury a literatury vrací zpět k tomu, co tu bylo první – ke knize...

Divadelní představení Svatá Hlava se konalo v Ústí nad Labem. „Zná smysl života a má tu moc zachránit celý svět...“ Inscenace Svatá hlava je dramatisací původní novely Hany Lehečkové. Psychotická novela vykreslující život na pomezí reality a bludů poodkrývá, jak těžké je vymanit se ze života v sociálně slabé rodině, pokud jste jen obyčejná slabá duše. O dramatisaci se postaralo Divadlo MY Plzeň.

Poezie je také literatura. Seminář vedený Renatou Vordovou proběhl v Žatci. Měl za úkol připomenout, že poezie je součástí literatury, měla by být čtena a má na to právo, neboť jde o kvalitní nástroj pro vyjádření autorova názoru. Jak s poezií pracovat, jak ji číst, jak poezii nakupovat.

Neverbální komunikace v týmu – seminář vedený Danielou Fisherovou se konal v Lounech. Komunikace v týmu, mezi kolegy, mezi nadřízeným a podřízeným. Seminář byl veden praktickou formou s ukázkami. Pokud jsou v knihovně více než dva zaměstnanci, je to seminář přesně pro ni. Pravděpodobně nejoblíbenější byly semináře prohlubující znalosti a dovednosti při práci s dětmi. Velkým tématem byla také udržitelnost v knihovnách.

Pro rok 2023 bylo vybráno téma mediální gramotnosti, pokračovat budou vzdělávací aktivity, tentokrát více zaměřené na další typy knihoven – univerzitní, muzejní apod.

Regionální organizace stále klade velký důraz na individuální členství. Poprvé byl v r. 2022 také zvolen regionální Drsný MARK.

Liberecký region

Po regionální VH, která proběhla v úterý 29. března, následoval odborný program a především odložené vyhlášení nejlepších knihovníků a knihovnic Libereckého kraje. Cenu Knihovnice roku 2021 v kategorii neprofesionálních knihoven obdržela paní Vladislava Jahelková z Obecní knihovny v Hlavici, která v knihovně působí sice krátce, přesto pozvedla knihovnu v obci na moderní a útulné místo komunitního setkávání. Cenu Knihovnice roku 2021 v kategorii profesionálních knihoven obdržela paní Dana Zpěváková z MěK v Jablonném v Podještědí, která v knihovně působí od roku 2008. Ač je v knihovně jediným zaměstnancem, pořádá zde velké množství akcí, věnuje se zejména práci s dětskými čtenáři. Cenu za celoživotní přínos knihovnictví v Libereckém kraji obdržely hned tři knihovnice; paní Alena Vedralová z MěK Lomnice nad Popelkou, paní Dana Kroulíková z MěK v České Lípě a paní Blanka Konvalinková z KVLI. Posledním bodem programu byla přednáška o dotačních možnostech knihoven, kterou přednesl PhDr. Vít Richter.

V úterý 18. října 2022 proběhla studijní cesta do Severočeského muzea v Liberci a do knihovny ve Vratislavicích nad Nisou. Zúčastnilo se jí rekordních 46 knihovníků a knihovnic. Novou expozici muzea provedl ředitel Mgr. Jiří Křížek. Muzejní pedagožky skupinu seznámily s prostory, vybavením a nabídkou aktivit pro kolektivy i jednotlivce (pracovní listy). Program byl završen ukázkou unikátní muzejní knihovny a výkladem kurátorky výstavy „Renesanční knižní vazby – slepotisková výzdoba knižní vazby 16. století na českém území“, Anny Kašparové. V odpoledním bloku shlédli

účastníci nově otevřenou knihovnu ve Vratislavicích. Stavební úpravy původní budovy a využívání nové přístavby pro knihovnu ochotně vysvětlil vedoucí odboru kultury, školství a sportu Bc. Lukáš Kajínek.

Tradiční setkání knihovníků Libereckého kraje spojené s předáváním cen Nejlepší knihovna Libereckého kraje roku 2022 a odborným programem se uskutečnilo v úterý 29. listopadu ve velkém sále liberecké knihovny. Liberecký kraj ve spolupráci s KVKL a SKIP pořádal soutěž již popáté. Každá z oceněných knihoven získala finanční dar ve výši 10.000 Kč. Za okres Česká Lípa zvítězila Obecní lidová knihovna v Okrouhlé, za Jablonec nad Nisou Místní knihovna Jílové u Držkova, za okres Liberec Místní knihovna ve Višňové a za ten semilský pak Obecní knihovna Studenec. Odborný program si vyslechlo na 55 přihlášených knihovníků a knihovnic. Mgr. Lenka Hanzlíková z MKP zde představila plán knihovnických dvouletek. Předsedkyně RV SKIP Jitka Šedinová využila možnosti a na odlehčenou připravila pro knihovníky vtipnou tombolu. Václav Kříček z KVKL uvedl projekt „Vraťme knihy domů“, zaměřený na převzetí knihovny františkánského kláštera v Hejnicích. Závěr přednášky korunovala ukázka původních přírůstkových knih a unikátních starých tisků.

Zájezd na veletrh Svět knihy se uskutečnil ve čtvrtek 9. června. Individuálním členům SKIP byly vstupenky proplaceny. Zájezdu se účastnilo okolo 30 zájemců.

Východočeský region

Oproti předchozím dvěma letům SKIP v regionu pracoval dle plánovaných aktivit. Podařilo se uskutečnit vše i něco navíc. Výčet akcí je bohatý. Regionální výbor se sešel 3. 2. online, fyzicky pak 5. 10. a 30. 11. opět online. Regionální Klubko se sešlo 11. 1., 20. 9. a 13. 12., všechna setkání byla „naživo“.

Několik svých aktivit v r. 2022 zaměřila regionální organizace Východní Čechy na spisovatelku B. Němcovou u příležitosti 160. výročí jejího úmrtí. Koncem ledna vyhlásilo Klubko soutěž Černobílý obrázek na téma Božena Němcová. Zadání bylo vytvořit černobílý výkres libovolnou technikou ve formátu A4 nebo A3. Termín ukončení soutěže byl 15. 6. Němcovou má většina lidí spojenou s pohádkami, povídkami i pověstmi a neexistuje snad v naší zemi člověk, který by neznal její jméno a některé z jejích děl. Snad i proto byla účast rekordní co do počtu soutěžících nejen v oblastních kolech (dle zapojených knihoven), ale také v kole regionálním. Do uzávěrky soutěže bylo odevzdáno na 224 prací (pouze výběr nejlepších) z 10 východočeských knihoven. Tvořily děti od dvou let až po nactileté (úžasným nápadem bylo např. vytvoření celé výtvarné knihy mapující spisovatelčin život i dílo). Výsledková listina spolu s oceněnými díly byla vystavena v předsálí KMHK u příležitosti konání semináře Legenda BN a zároveň umístěna na facebookových stránkách regionálního Klubka. Celá výstava putuje dále po knihovnách regionu.

Další akcí s tímto tématem byla přednáška Mgr. Jany Kroulíkové, která proběhla 9. 2. v KMHK s názvem Povídání o paní Boženě. Lektorka vylíčila Němcovou jako okouzlující, vášnivou a společenskou spisovatelku, ale také strádající, prosící o podporu a v závěru života i trochu zahořklou ženu. Akce s názvem Legenda BN, již oslava vyvrcholila, proběhla v sále KMHK 21. 6. Na odborném semináři o životě, inspiracích, skutečnosti a fikci v životě B. Němcové své příspěvky předneslo

10 lektorů a vyslechlo je téměř 70 posluchačů. O akci viz <https://svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20220316>

Rok 2022 však nebyl jen o Boženě Němcové.

V MěK Slavoj ve Dvoře Králové nad Labem absolvovalo 11. 1. Východočeské klubko KDK (dále Klubko) zajímavou přednášku Václava Maněny: Aplikace, které by mohly knihovnice využít.

Seniorská sekce uspořádala 27. 1. cestopisnou přednášku Na kole kolem Araratu, akce se uskutečnila v sále KMHK.

V úterý 15. 3. se na regionální volební VH členové sešli, aby probrali spolkové záležitosti a zvolili nové členy do regionálního výboru. Program byl doplněn odbornou přednáškou Comenius – Pocta muži ducha, rádci, učitelé, duchovními, filosofovi, spisovateli, výtvarníkovi, manželů i otců (u příležitosti jeho výročí). Slovem provedla Mgr. Šimona Šimonová z KMHK.

Na exkurzi do Dobrušky se 28. 4. vydala seniorská sekce. Účastníci navštívili knihovnu, dům Františka Kupky, věž, vlastivědné muzeum v synagoze a domek F. L. Věka.

Velkou a náročnou akcí bylo netradiční třídní setkání především účastníků Knihovnických týdnů v Sobotce a jičínských Knihovnických dílen, konané od 17. do 19. 5. v Libošovicích a okolí, s názvem Osobnosti Českého ráje aneb Zlatá svatba s knihovnou. Odborný program garantovali vynikající lektori se vztahem k Českému ráji, bohatý byl doprovodný program. Podrobněji se o akci lze dočíst na <https://svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20220318>.

Neúnavná seniorská sekce navštívila 28. 6. rozárium v Hradci Králové a botanickou zahradu Univerzity Karlovy a Farmaceutické fakulty v Hradci Králové; návštěvu rozária si někteří zopakovali ještě 30. 8.

V Jičíně proběhlo v sobotu 27. 8. 2022 seniorské setkání bývalých knihovnic okresu. Regionální organizace podpořila i Knihovnickou dílnu, která proběhla v rámci festivalu Jičín – město pohádky ve dnech 6. až 8. 9.

Klubko absolvovalo 20. 9. v sále KMHK zážitkový workshop Knihovnice, haiku a školáci (co je haiku, co může čtení, psaní a sdílení haiku přinášet příjemného a užitečného, jak dětem školou povinným zprostředkovat setkání s haiku). Pro účastníky byly připraveny pracovní materiály a byl dostatek prostoru k využití nápadů a zkušeností přítomných. Dagmar DYS-BABA Rýdlová je lektorka workshopů tvůrčího psaní formou haiku a koordinátorka knížky Haiku na dlouhé cestě.

Regionální organizace pravidelně spolupracuje s krajskými knihovnami regionu při oceňování knihovníků. Ve středu 12. 10. byli slavnostně oceněni nejlepší knihovníci Královéhradeckého kraje a ve stejný termín i nejlepší knihovníci kraje Vysočina. Kraj Pardubický oceňoval v termínu 8. 11.

Ve dnech 13.-14. 10. pořádala seniorská sekce Francouzský večer ve Rtyni v Podkrkonoší. Jednalo se o dvoudenní akci především pro účastníky oblíbených zájezdů do Francie v letech 2005-2013. Na programu byla knihovna, muzeum, zvonice, kostel, nejstarší chalupa v Evropě, promítání fotografií ze zájezdů a výlet do Muzea bratří Čapků v Malých Svatoňovicích.

Ve středu 23. 11. proběhla tradiční „knihovnická bábovka“, tj. setkání seniorské sekce v KMHK. Účastníci sdíleli své zážitky z četby, vyměnili si tipy na knihy, akce a zajímavé aktivity.

Maratón akcí uzavřelo Klubko, které se sešlo 13. 12. u programu na téma Čtenářská gramotnost aneb Jak na čtenářský deník. Jednalo se o praktický seminář s výměnou zkušeností a materiálů na pobočce KMHK v Kuklenách.

Region Velká Morava

K datu 31. 12. 2022 měl region 218 institucionálních a 147 individuálních členů. Oproti předchozímu období počet členů opět vzrostl, a to celkem o 16 institucionálních a o 12 individuálních. Region tedy stále patří k těm s největší členskou základnou a zájem o členství roste díky tomu, že SKIP i jeho regionální organizace nabízejí řadu projektů, včetně finanční podpory, které jsou pro knihovny významné a bez nichž by některé aktivity nedokázaly samy realizovat. Daří se včas vybírat většinu členských příspěvků a stanovený podíl odvádět VV SKIP. Komunikace se členy probíhá prostřednictvím e-mailů, informace jsou dostupné na webových stránkách <https://www.knihkm.cz/skip-velka-morava.html>, newsletteru <https://www.knihkm.cz/skip-velka-morava/aktivity.html> a prostřednictvím facebookové skupiny.

Jednou z velmi úspěšných nabídek regionu je tradičně podpora komunitních aktivit knihoven s důrazem na propagaci čtení a podporu čtenářství. Cílovou skupinou výzvy jsou knihovny do 1,0 úvazku, institucionální členové SKIP Velká Morava. Důraz je kladen na podporu celostátních čtenářských aktivit, především Týden knihoven a Den pro dětskou knihu. V roce 2022 bylo podáno 8 žádostí: V plné výši bylo podpořeno 6 žádostí (Nivnice, Lipov, Horní Lideč, Hrotovice, Roz-

drojovice, Znětínek). Požadovaná částka byla krácena u 2 žádostí (Šakvice, Vracov). Žádosti o poskytnutí dotace byly podpořeny v celkové výši 33 000,- Kč. Cílem bylo (v souladu se schválenou Konceptí rozvoje knihoven v České republice na léta 2021–2027 a s výhledem do roku 2030) podpořit zejména v menších knihovnách komunitní aktivity zaměřené na propagaci čtení a podporu čtenářství. Podpořeny byly projekty komunitního charakteru v souladu s jedním z cílů nové koncepce budovat knihovny jako otevřená vzdělávací, kulturní, komunitní a kreativní centra.

Dne 18. května 2022 se uskutečnila exkurze do MěK v Písku spojená s návštěvou hradu Zvíkov. Účastnilo se jí kolem 40 knihovnic a knihovníků z regionální organizace. Nově zrekonstruovanou budovou ZŠ, v níž nyní knihovna sídlí, účastníky provedl ředitel Mgr. Roman Dub a jeho kolegyně. Přítomní mohli navštívit všechny prostory a oddělení knihovny a seznámit se s jejím chodem, činnostmi i nabídkou služeb. Následovala krátká procházka po městě a přesun na hrad Zvíkov s komentovanou prohlídkou.

S finanční podporou SKIP pokračovalo vydávání elektronického časopisu IMPULSY, který vzniká pod křídly Centra dětského čtenářství při KJM – viz <http://www.kjm.cz/redakce>. Časopis vychází jednou za dva měsíce a je dostupný na <https://impulsy.kjm.cz/aktualni-cislo>. V roce 2022 bylo jedno číslo věnováno také spolupráci se školními knihovnami (2/2022).

Ve dnech 2. a 3. listopadu 2022 proběhl v KFBZ ve Zlíně seminář Jak propagovat knihovnu a její služby. První den začal příspěvkem Mgr. Olgy Zbranek Biernátové z Albatros Media s názvem Sociální sítě pro knihovny – kde být a co tam dělat. V rámci přednášky byli účastníci seznámeni se všemi dominantními sociálními sítěmi (Facebook, Twitter, Instagram, BeReal, Tik Tok, LinkedIn...) v České republice. Lektorka zhodnotila, které z nich a v jaké podobě jsou vhodné pro komunikaci knihoven, a zaměřila se i na typy obsahu, které se pro jednotlivé platformy hodí. Mgr. Martina Košanová, ředitelka Odboru komunikace a tisková mluvčí NK ČR, vystoupila s příspěvkem Jak správně psát – novinové články, příspěvky na FB, tiskové zprávy apod. Účastníci se dozvěděli, na co je potřeba myslet, než se začnou rozesílat tiskové zprávy, jak formulovat argumenty, jaká by měla být struktura profilu na sociálních sítích, jak zvolit svou cílovou skupinu nebo jak napsat úderný headline.

Region Moravskoslezského a Olomouckého kraje

V Olomouci proběhlo Setkání knihovníků – seniorů. Účastníci využili možnost prohlédnout si knihovnu, proběhla přátelská diskuse o činnosti regionální organizace a plánech na další období. Kolegové si nostalgicky zavzpomínali na svou práci v knihovnách a na kolegy, kteří již nejsou mezi námi.

Den knihovníků se uskutečnil v Městské knihovně Český Těšín, v Čítárně a kavárně Avion. Slavnostního vyhlášení nejlepších knihovníků se zúčastnilo 50 současných i bývalých pracovníků knihoven. Setkání doprovázel zajímavý kulturní program (hudební vystoupení zpěvačky Noemi Bocek).

Seminář Současná literatura pro děti a její vliv na rozvoj čtenářství XI. – „Pohádkový příběh – stále literárního světa“ se konal 9. 11. 2022 ve spolupráci MěK v Přerově a Muzea Komenského v Přerově. Finančně byl podpořen SKIP a MK ČR. Se svými tematickými příspěvky vystoupily tyto přednášející: Mgr. Martina Salhiová, Ph.D. (Střední odborná škola a střední odborné učiliště Jindřichův Hradec): Literární krajina v současné české autorské pohádce; Mgr. Daniela Krolupperová (spisovatelka, překladatelka a tlumočnice): Pohádka je svět, kde pravda a láska vítězí nad lží a nenávistí; Mgr. Andrea Balharová, Ph.D. (Ostravská univerzita): Vodník v české autorské pohádce. Byl vydán sborník obsahující příspěvky přednášejících, který při prezenci obdrželi všichni účastníci semináře.

16. února 2022 se v KMO konal seminář „Psychologie a psychoterapie dítěte“. Přednášejícími byli dětský psychiatr Michal Raszka, terapeut Jan Horák a členka týmu Renarkonu, o.p.s. Ostrava Markéta Slivková. Téma odráželo současný stav, kdy se s „problémovými“ návštěvníky setkávají knihovny pro děti a mladé. Následovala diskuse nad možnými cestami a řešeními.

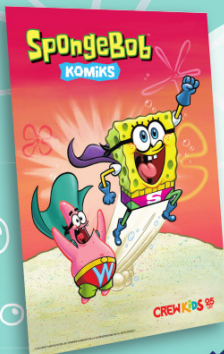
2. listopadu 2022 se uskutečnilo podzimní setkání v Knihovně Nový Jičín. Propojujícím tématem byla doporučená a povinná četba na školách, čtenářské deníky a tipy na zajímavé knihy pro mladé. Lektorky tohoto setkání byly blogerka „Opičí matka“ Petra Schwarcová Zallmanová a vedoucí Pedagogické knihovny NPMK J. A. Komenského v Praze Edita Vaníčková – Makosová. Doprovodný program zakončilo divadlo ČUČKA. Obou setkání se zúčastnilo více než 100 knihovnic a knihovníků z Moravskoslezského a Olomouckého kraje. Z obou setkání si účastníci odnesli studijní

**DEN PRO
DĚTSKOU
KNIHU!!!**

26. 11. 2022

SpongeBobova

komiksová dobrodružství

PLAKÁT ZE ZÁTIŠÍ BIKIN

Zúčastni se
Dne pro dětskou knihu
a získáš speciální
plakát!

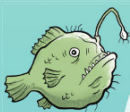
PODMOŘSKÁ SOUTĚŽ

Vytvoř umělecké dílo
s tematikou ze světa
SpongeBoba a vyhraj
roční předplatné
komiksového časopisu
SpongeBob komiks!

PŘÍLV & ODLV

Poznej mořská fakta
při vzdělávací výstavě
doplněné o zábavné
pracovní listy!

VYDEJ SE NA PODMOŘSKÁ DOBRODŘUŽSTVÍ SE SPONGEBOBEM A JEHO PŘÁTELI!

Všechny komiksové
příběhy najdeš na
www.obchod.crew.cz
a u dobrých knihkupců.

PŘEDPLAŤTE SI NOVÝ KOMIKSOVÝ ČASOPIS SPONGEBOB!

Za 550 Kč získáte roční
předplatné (12 čísel),
které vám bude chodit
ož domů. A navíc
poštovné je zdarma!
Předplatné objednávejte
u firmy SEND. www.send.cz

BĚŽNĚ K DOSTÁNÍ
V TRAFIKÁCH ZA 49 Kč!

www.spongebob.crew.cz

**CREW KIDS 25
LET**

skip

© 2022 UNITED FANTASY PICTURES, INC. SPONGEBOB SQUAREPANTS TM & © MCMCM INTERNATIONAL, INC. ALL RIGHTS RESERVED.

materiály a prezentace, které mohou využít ve své další praxi. Přínosná byla vždy diskuse a sdílení osobních zkušeností.

Webové stránky regionální organizace jsou provozovány na internetové adrese www.skip10.cz. Stránky jsou hostovány prostřednictvím webhostingové služby firmy Wedos Internet a. s., a jejich správu zajišťuje Michaela Mrázová z MSVK. Od září 2022 jsou postupně aktualizovány jednotlivé kapitoly. Na webových stránkách je nově umístován Informační občasník; v roce 2022 vyšla 4 čísla. Organizace je na sociální síti Facebook a Instagram a přispívá také do Bulletinu SKIP. Členové jsou informováni formou elektronické konference skip10@googlegroups.com. Výbor komunikuje prostřednictvím konference vybor-skip10@googlegroups.com. Obě konference jsou moderovány a o jejich správu se stará rovněž Michaela Mrázová z MSVK.

I v tomto regionu bylo předáváno výroční ocenění nejlepším knihovníkům/knihovnicím. Ocenění SKIP 10 Knihovnik roku Moravskoslezského a Olomouckého kraje 2022 získala za Moravskoslezský kraj Martina Šostá z MěK ve Vítkově, za Olomoucký kraj pak Miluše Halmichová z MěK T. G. Masaryka Šumperk.

Cenu Knihovnická K2 za nadstandardní aktivity spojené s řízením a modernizací veřejné knihovny nebo její pobočky, za realizaci mimořádných nebo výjimečných činností v oblasti knihovnictví anebo za mimořádný přínos v oboru za Moravskoslezský kraj získaly Marie Zemanová z Místní knihovny v Raškovicích za udržování povědomí o historii, etnografii a nářečí regionu, Barbora Škrbelová Krátká z Místní knihovny Jiříkov za významný podíl na obnovení činnosti knihovny a její zdařilou proměnu na komunitní centrum obce a Blanka Klouzalová z Místní knihovny Závada za utváření knihovny jako komunitního centra, oživení spolkového života a udržení historického povědomí obce. V kraji Olomouckém si pro toto ocenění na Zámku Bruntál přišly: Eliška Tomečková z Velkého Týnce v okrese Olomouc (1. místo), Františka Michnová z Bochoře v okrese Přerov (2. místo) a Andrea Vernerová z Nového Malína v okrese Šumperk (3. místo).

Karlovarský region

Činnost regionální organizace Karlovarského kraje byla v prvním čtvrtletí roku 2022 ještě částečně poznamenána pandemií koronaviru. Členové regionálního výboru se osobně sešli dvakrát: 22. 3. 2022 v Krajské knihovně v Karlových Varech (dále KK KV) a 12. 10. 2022 v MěK Sokolov, jinak veškerá komunikace probíhala elektronicky. Diskutovalo se o projektech, na něž se podávaly žádosti o dotace (Nekoktám, čtu!, Hry bez hranic a Knihovnici sobě), o celostátních akcích a projektech SKIP i o dalších možnostech činnosti v rámci regionální organizace.

Knihovnici sobě – tento projekt celodenního semináře pro knihovníky vznikl v roce 2015 se záměrem prohlubovat spolupráci mezi jednotlivými knihovnami, vyměňovat si informace a také se vzájemně inspirovat při pořádání akcí. 6. ročník semináře s tématem Knihovna blíž k lidem se konal 16. 9. 2022 v MěK Sokolov. Zahájen byl blokem praktických ukázek z knihoven Karlovarského kraje. Ema Reismüllerová (MěK Sokolov) přiblížila využití piktogramů pro lepší orientaci čtenářů v knihovním fondu. Martina Plecho (KK KV) seznámila s činnostmi, kterými se snaží přiblížit knihovnu dětem a mládeži. Kamila Nováčková (MěK Ostrov) vystoupila s příspěvkem Členění a značení beletrie podle žánrů, značení pomocí piktogramů a barevných puntíků. Poté vystoupili

hosté z jiných regionů. Lenka Hanzlíková z MKP nastínila, jak hledat cesty, jak z knihovny udělat platnou součást života obce a místo, které lidé potřebují (příspěvek Knihovna pro lidi a lidi pro knihovnu). Radana Sedláčková z nakladatelství Thovt se zaměřila na práci s dětským kolektivem, na potřeby současného vzdělávání, možné formy spolupráce škol s knihovnami a na vytváření různých programů pro děti. Na závěr vystoupila Martina Košanová z NK ČR s přednáškami na téma Udržitelnost jako téma knihoven a Práce s jednotným vizuálním stylem. Seminář se konal za finanční podpory MK ČR a SKIP.

Hry bez hranic aneb Knihovníci dětem je nejvýraznější regionální projekt. Probíhá od roku 2007 za finanční podpory MK ČR a SKIP. Cílem je podpořit čtenářství, rozšířit znalosti dětí o regionu a propagovat práci oddělení pro děti veřejných knihoven v Karlovarském kraji. Podstatné je setkávání dětí z různých knihoven v kraji a jejich vzájemná komunikace nejen o literatuře. 14. ročník Her bez hranic se konal 14. 5. 2022 v Dalovicích a jeho téma bylo Stromy a my. Po delší odmlce se opět uskutečnilo klání družstev z knihoven regionu. Akci opět podpořily MK ČR, SKIP a také obce Dalovice. Hlavním pořadatelem bylo regionální Klubko spolu s Obecní knihovnou Dalovice. Hry zahájil starosta obce Dalovice Jiří Karas, knihovnice Obecní knihovny Dalovice Monika Slevinská a ředitelka MěK Sokolov Daniela Drobečková. Poté následovala prezentace jednotlivých čtyřčlenných družstev dětských čtenářů, tentokrát z 10 knihoven z kraje. Knihovníci se podíleli na přípravě jednotlivých stanovišť (pověst o zkameněném rytíři, báseň o stromech, odhad obvodu dubu, historie obce, kresba stromu, poznávání stromů, záchrana knih při požáru, příběhy o stromech). Doprovodným programem bylo vystoupení Cirkusu Céres.

Nekotám, čtu! je soutěž dětských čtenářů knihoven a další úspěšný regionální projekt určený žákům 4. a 5. tříd ZŠ. Smysl a cíle projektu lze vymezit do dvou oblastí: z hlediska knihoven je to propagace jejich činnosti, podpora aktivní spolupráce knihoven Karlovarského kraje a posílení spolupráce se základními školami; z hlediska dětského čtenářství je projekt zaměřen na rozvoj a podporu čtení, propagaci čtení na veřejnosti a představení zajímavých nových titulů dětské literatury dětským čtenářům. 5. ročník soutěže byl zahájen místními koly v období března až květen. Vítězové potom postoupili do krajského kola, které se konalo 27. 5. v KK KV. Soutěže se zúčastnilo 13 knihoven z kraje, celkem tedy 26 soutěžících a 8 porotců.

ZÁVĚR A PODĚKOVÁNÍ

V činnosti knihoven, a tudíž i SKIP se v uplynulém roce samozřejmě odrazily i celospolečenské a mezinárodní události. Zatímco předchozí rok jsme se vyrovnávali s covidovou krizí, v roce 2022 jsme byli konfrontováni ještě s horší situací, jež vznikla v důsledku ruské agrese na Ukrajině. Knihovny a knihovnické spolky patřily mezi první, kdo nabízeli operativní pomoc a následně i systematickou podporu a služby ukrajinským migrantům, která stále pokračuje v oblasti vzdělávání, integrace, kulturních, informačních i relaxačních aktivit i v poskytování standardních knihovnických službách.

Byl to také rok volební, v němž více než jindy probíhaly na různých platformách intenzivní debaty o tradičních i nových rolích SKIP, o jeho dalším směřování. Tato zpráva jen velmi stručně shrnuje nejdůležitější, nezajímavější či nejoblíbenější akce a aktivity loňského roku. Nové programové prohlášení vytýčilo další směry a úkoly, které máme před sebou; již v druhé polovině roku 2022 jsme začali s jeho naplňováním.

Na závěr chceme ještě jednou poděkovat všem subjektům, které činnost SKIP v roce 2022 podpořily, zejména pak:

Ministerstvu kultury ČR

Firmě ALBI

Firmě MINDOK

Firmě CREW

Firmě CEIBA

Nakladatelství ALBATROS

Nakladatelství TRITON

MINISTERSTVO
KULTURY

TRITON

Naše poděkování patří všem kolektivním, a především individuálním členům SKIP, kteří i v roce 2022 dobrovolně vykonávali spolkovou činnost pro další rozvoj naší profesní organizace, všem dobrovolným funkcionářům, kteří svou prací nezištně přispívají k dobrým výsledkům práce SKIP: regionálním organizacím a jejich výborům a dozorčím komisím, všem sekcím, komisím a klubům a jejich vedení, dozorčí komisi i výkonnému výboru.

SKIP vytvářejí a formují jeho lidé.

Mgr. Roman Giebisch, Ph.D.

předseda SKIP